

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Предметна (циклова) комісія викладачів педагогіки, психології, методик
дошкільного виховання та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступниця директора з навчальної роботи

Олена МІШКУЛИНЕЦЬ

« 21 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК10 ПЕДАГОГІКА

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Відділення дошкільне

Робоча програма з «Педагогіки» для здобувачів освіти
(назва навчальної дисципліни)
з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Розробник:

Наталія КЕРТИС, викладач педагогіки та окремих методик дошкільного виховання,
«спеціаліст вищої категорії», «викладач-методист», старший викладач

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(Яна ФЕНЬОВ)

(ім'я та прізвище)

Схвалено методичною радою

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Голова _____ (Тетяна ІСАК)

(підпис)

(ім'я та прізвище)

©ВСП «ГПФК МДУ», 2025 рік

©Наталія КЕРТИС, 2025 рік

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № _____ від “ ____ ” 20 ____ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)

(ім'я та прізвище)

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № _____ від “ ____ ” 20 ____ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)

(ім'я та прізвище)

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № _____ від “ ____ ” 20 ____ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)

(ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 11	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u>	Нормативна
Модулів: 4	Спеціальність <u>012 Дошкільна освіта</u>	Рік підготовки: 3-4-й
Змістових модулів: 10		Семестр V, VI, VII, VIII
Загальна кількість годин: 330 год		Лекції 102 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: V – 2 год VI – 3 год VII – 2 год VIII – 3 год самостійної роботи студента – 1,5		Освітньо-професійний ступінь <u>«Фаховий молодший бакалавр»</u>
		Самостійна робота 130 год.
		30 год підготовка до екзамену
		Вид контролю: Залік – VI с. Екзамен – VIII с.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 170/130/30(51,5%/39,4%/9,1%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Виховання нових поколінь в дусі загальнолюдських ідеалів і національних традицій починається з дошкільного дитинства – важливого етапу становлення людини, коли формуються уміння мислити, усвідомлено сприймати навколишній світ і самого себе, спілкуватися з іншими людьми. У зв'язку з цим особливого значення набуває проблема підготовки фахівців для галузі дошкільної освіти, здатність до творчої реалізації різноманітних освітніх програм, використання в професійній діяльності інноваційних технологій, готових до взаємодії з вихованцями і формування активної, креативної, компетентної, самодостатньої особистості.

Особливістю викладання даного курсу є те, що всі питання дошкільної педагогіки, які розкривають методологію та теорію виховання і навчання, розглядаються в єдності з основами загальної педагогіки із врахуванням даних наукових досліджень в галузі дошкільної педагогіки та дитячої психології, передового педагогічного досвіду.

Програма розрахована на більш глибоке вивчення джерел народної педагогіки, зарубіжної та вітчизняної теорії і практики дошкільної освіти, завдань, змісту і методів фізичного, розумового, трудового, морального та естетичного виховання. Значну увагу приділено питанням виховання дітей у грі, у процесі навчання, а також взаємодії ЗДО, сім'ї та школи в роботі з дітьми дошкільного віку.

Зміст програми ґрунтується на сучасних концепціях дошкільної освіти, вимогах Базового компонента дошкільної освіти, діючих програм виховання та навчання в ЗДО. Особливу увагу в програмі надано активним формам проведення практичних занять. Це – конкурси, ділові ігри, екскурсії, диспути, виставки робіт дітей дошкільного віку і студентів, круглий стіл, читацька конференція, збирання матеріалів з народної педагогіки та інші, які можуть не тільки викликати інтерес до предмету а й забезпечити комплексність теоретичних знань і практичних навичок майбутніх вихователів, формування готовності оптимально і творчо використовувати їх у майбутній діяльності.

Мета вивчення навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів освіти цілісні знання про сутність, предмет, завдання та закономірності дошкільного виховання, оволодіти теоретичними основами та практичними вміннями організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, розвинути професійні компетентності сучасного вихователя для забезпечення гармонійного розвитку, соціалізації та успішної адаптації дітей дошкільного віку.

Основні завдання дисципліни:

- ознайомити здобувачів освіти із предметом, завданнями, принципами та категоріями дошкільної педагогіки як науки;
- розкрити сутність, закономірності та специфіку розвитку, виховання і навчання дітей раннього та дошкільного віку;
- сформувати знання про сучасну систему дошкільної освіти, її зміст, програми та нормативно-правову базу;
- визначити особливості організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти та ролі вихователя у ньому;
- ознайомити з методами, прийомами та формами виховної, навчальної і розвивальної роботи з дітьми;
- сприяти оволодінню практичними вміннями організації різних видів діяльності дошкільників (ігрової, мовленнєвої, пізнавальної, художньо-естетичної тощо);
- розвивати у здобувачів освіти уміння застосовувати педагогічні знання у практичних ситуаціях, аналізувати педагогічні явища й процеси;
- формувати професійні компетентності майбутнього вихователя, зокрема педагогічну майстерність, комунікативність, здатність до рефлексії та інноваційної діяльності;
- виховувати відповідальне ставлення до професії, любов до дітей і прагнення до постійного самовдосконалення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- закономірності перебігу окремих педагогічних явищ та їх взаємозв'язок;
- мати уявлення про предмет і завдання дошкільної педагогіки, виникнення і становлення педагогіки як науки;
- теоретичні закономірності та технології практичної реалізації основних напрямів розвитку дитини: фізичного, соціально-особистісного, пізнавального, мовленнєвого, художньо-естетичного.

ВМІТИ:

- активізувати знання дошкільної педагогіки при вивченні інших педагогічних дисциплін;
- реалізувати принцип інтеграції, як провідний у забезпеченні змісту й процесу дошкільної освіти, при доборі форм організації життєдіяльності дітей, їх змістового наповнення, методів, прийомів і засобів освітнього впливу;
- проводити експериментально- дослідницьку роботу на основі психолого –педагогічного спостереження за дітьми;
- проводити консультативну і організаційну роботу з родинами вихованців;
- на основі знань законів функціонування педагогічних явищ оцінювати і приймати відповідні рішення у педагогічній практиці вихователя дошкільного закладу;
- володіти не тільки технологіями розвитку особистості дитини дошкільного віку, але й певною аналітико – діагностичною культурою, умінням прогнозувати та забезпечувати результативність освітнього процесу;
- практикувати інноваційні підходи до організації життєдіяльності дітей дошкільного віку;
- діагностувати рівень готовності дитини до шкільного навчання;
- впроваджувати особистісно – орієнтовані моделі організації освітнього процесу в ЗДО.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування професійних компетентностей майбутніх педагогів, до складу яких входять:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК5. Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК8. Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК9. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК11. Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14. Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15. Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Результати навчання (РН):

РН1. Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини.

РН2. Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

РН3. Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН4. Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

РН5. Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних

технологій.

РН6. Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм.

РН8. Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН9. Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм.

РН12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії.

РН13. Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності.

РН15. Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

РН17. Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур.

РН18. Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН19. Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН20. Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» здійснюється у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. Теоретичні заняття з педагогіки проводяться у формі лекцій з поєднанням різних методів та прийомів навчання. Тематика практичних занять спрямована на поглиблення теоретичних знань здобувачів освіти, опрацювання рекомендованої літератури, педагогічного аналізу та оцінки раніше вивченого матеріалу з окремих питань освітнього процесу в закладах дошкільної освіти і використання власного педагогічного досвіду, деяких питань з історії педагогіки. Практичні заняття можуть проводитись у формі розв'язування педагогічних ситуацій, задач, дидактичних та ділових ігор, складання опорних таблиць, схем та узагальнення передового педагогічного досвіду, моделювання занять.

Вивчення дисципліни у VI семестрі завершується заліком, вивчення всієї дисципліни (10 змістового модуля) — написанням курсової роботи під керівництвом викладачів педагогіки, психології, окремих методик дошкільної освіти, узагальнюючим повторенням та семестровим екзаменом.

Здобувачі освіти ОПС «фаховий молодший бакалавр» спеціальності 012 Дошкільна освіта складають комплексний атестаційний іспит «Педагогіка з окремими методиками».

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Загальні засади дошкільної педагогіки

Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки.

Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань. Основні категорії дошкільної педагогіки. Джерело розвитку дошкільної педагогіки. Зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками.

Тема 2. Сучасний вихователь: професійні компетентності та педагогічна майстерність.

Вихователь сучасного закладу дошкільної освіти. Особливості його професії. Права та обов'язки вихователя. Роль вихователя у формування особистості дитини. Дитинство як соціально-педагогічне явище. Значення дошкільного дитинства для всебічного розвитку дитини.

Тема 3. Розвиток і виховання.

Поняття розвитку. Фактори, що впливають на формування особистості. Сучасні дослідження про вплив різних факторів на розвиток особистості.

Вікова періодизація дитинства. Вікові та індивідуальні особливості дітей. Особливості розвитку та навчання обдарованих дітей. Індивідуальні підходи у виховання та навчанні дітей з особливостями розвитку.

Змістовий модуль 2. Розвиток теорії і практики дошкільної педагогіки

Тема 4. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання.

Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу. Погляд на проблеми виховання дітей дошкільного віку в епоху Середньовіччя. Розвиток ідей дошкільного виховання в епоху Відродження. Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва.

Розвиток теорії і практики вітчизняної дошкільної освіти наприкінці XIX - у першій половині XX ст. Розвиток теорії і практики вітчизняної дошкільної освіти у другій половині XX ст. Зарубіжні педагогічні концепції дошкільної освіти XX ст. Актуальні проблеми дошкільної педагогіки.

Модуль 2

Змістовий модуль 3. Сучасна система дошкільної освіти

Тема 5. Система дошкільної освіти як перший етап безперервної освіти.

Заклади дошкільної освіти в системі національної освіти, типи закладів дошкільної освіти їх функції. Програми виховання і навчання. Основні та додаткові програми (комплексні, парціальні, альтернативні, регіональні, експериментальні). Дошкільна освіта за кордоном.

Змістовий модуль 4. Розвиток і виховання дітей раннього віку

Тема 6. Особливості періоду раннього дитинства і його значення.

Провідна роль сім'ї у виховання дітей раннього віку. Основні педагогічні вимоги до виховання дитини в ранньому віці.

Організація перших днів перебування дитини в ЗДО та робота з батьками в цей період. Роль батьків в успішній адаптації дитини до умов ЗДО.

Тема 7. Розвиток і виховання дітей 1 року життя.

Особливості психофізичного розвитку дітей 1 року життя. Періодизація розвитку дітей на 1 році життя. Основні лінії розвитку дитини-немовляти, особливості організації життєдіяльності.

Тема 8. Розвиток і виховання дітей 2 року життя.

Психолого-педагогічна характеристика дітей 2 р. життя та завдання виховання. Організація умов життєдіяльності дітей 2 року життя, особливості режиму в другій групі раннього віку формування чуттєвого досвіду. Засоби створення предметно-ігрового середовища. Педагогічне керівництво самостійною діяльністю дітей 2-го року життя. Основні лінії розвитку дитини.

Дидактичні вимоги до навчання дітей раннього віку. Види ігор-занять, організація і методика їх проведення.

Тема 9. Розвиток і виховання дітей 3 року життя.

Психолого-педагогічна характеристика дітей 3 року життя. Явище «кризи 3-х років та педагогічні засоби попередження її негативних наслідків.

Завдання і зміст навчально-виховної роботи у 1-й молодшій групі. Організація режимних процесів та розвивального предметного середовища. Методика педагогічного керівництва іграми дітей 3 року життя. Показники компетенції дитини.

Змістовий модуль 5. Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку

Тема 10. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.

Значення, завдання, умови фізичного виховання дітей дошкільного віку. Засоби фізичного виховання.

Виховання культурно-гігієнічних навичок. Обсяг і зміст формування культурно-гігієнічних навичок у дітей різного віку. Умови успішного формування культурно-гігієнічних навичок. Прийоми успішного формування культурно-гігієнічних навичок. Особливості методики формування культурно-гігієнічних навичок у дітей різного віку.

Валеологічне виховання дітей дошкільного віку. Завдання, зміст та методика валеологічного виховання.

Режим дня дітей. Поняття режиму дня та його значення у вихованні. Режим дня в різних вікових групах. Режим дошкільника в сім'ї. Роль дорослих в організації режиму дня дошкільника. Гнучкість режиму.

Організація виховної роботи в години ранкового прийому. Зміст життєдіяльності в ранкові години. Керівна роль вихователя в різних вікових групах.

Організація харчування дітей. Значення правильної організації харчування. Освітньо-виховна робота в процесі приймання їжі у різних вікових групах. Формування навичок культури їди.

Організація прогулянки. Значення прогулянки як засобу різнобічного розвитку дітей. Час прогулянки в режимі дня. Ділянка дитячого садка та її обладнання. Підготовка дітей до прогулянки. Зміст життєдіяльності на прогулянці. Роль вихователя в проведенні прогулянки в різних вікових групах. Цільові прогулянки.

Організація сну дітей. Значення сну. Підготовка дітей до сну. Методика організації денного сну в різних вікових групах в закладі дошкільної освіти.

Організація, зміст, проведення другої половини дня в закладі дошкільної освіти.

Тема 11. Розумове виховання.

Необхідність розумового виховання в дошкільному віці. Сучасні дослідження про можливості розумового розвитку дітей дошкільного віку. Роль розумового виховання в розвитку особистості дитини, у підготовці до школи. Завдання розумового виховання.

Система сенсорного виховання дітей дошкільного віку. Поняття сенсорного виховання та розвитку. Зміст та методи сенсорного виховання. Особливості сенсорного виховання в різних видах діяльності.

Зміст і засоби розумового виховання: ознайомлення з навколишньою дійсністю, гра, спілкування з дорослими, продуктивні види діяльності (трудова, конструктивна, зображувальна).

Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання, принципи і типи навчання дітей дошкільного віку.

Методи і прийоми організації навчання дошкільників. Класифікація методів і прийомів навчання. Вибір і поєднання різних методів і прийомів навчання залежно від змісту, навчального матеріалу, вікових та індивідуальних особливостей дітей.

Форми організації навчання дітей дошкільного віку: дидактична гра, екскурсія, заняття. Гігієнічні та дидактичні вимоги до організації занять.

Види занять. Підготовка матеріалу, наочних і дидактичних посібників та обладнання. Підготовка дітей. Особливості організації і методики занять у різних вікових групах.

Модуль 3

Змістовий модуль 6. Формування особистості дошкільника в процесі різнобічного виховання

Тема 12. Моральне виховання дітей дошкільного віку.

Необхідність морального виховання з раннього віку. Моральний розвиток і моральне виховання. Сучасні дослідження про можливості морального розвитку дитини.

Закономірності процесу морального виховання. Моральне виховання в процесі спілкування з дорослими, у грі, у трудовій діяльності, в процесі навчання.

Методи морального виховання дітей дошкільного віку. Поєднання різних методів у виховній роботі. Своєрідність їх застосування в кожній віковій групі.

Завдання та зміст національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Своєрідність прояву почуття патріотизму у дітей дошкільного віку.

Виховання основ гуманізму в дітей дошкільного віку. Завдання, шляхи та засоби виховання гуманних почуттів у дошкільників. Особливості дружніх стосунків дітей.

Етапи становлення дитячого колективу. Спільна діяльність дітей як чинник розвитку колективних взаємин.

Виховання дисциплінованості та культури поведінки. Своєрідність їх прояву у дітей дошкільного віку. Методи виховання свідомої дисциплінованості у дошкільників.

Правила культури спілкування. Методи формування культури спілкування дітей з дорослими та однолітками.

Правила культури діяльності. Методи і прийоми її формування у дітей різного віку. Дитячі скарги і ставлення до них вихователя.

Попередження і корекція негативних проявів у поведінці дітей. Природа вередувань і впертості та запобігання порушень вольової сфери дитини.

Виховання чесності та правдивості. Причини дитячої неправдивості та її попередження.

Тема 13. Трудове виховання дітей дошкільного віку.

Необхідність трудового виховання дітей дошкільного віку. Своєрідність трудової діяльності дошкільників. Виховання працелюбності, інтересу до праці та бажання працювати. С.Русова про характерні риси дитячої праці.

Сучасні дослідження з проблем морально-трудового виховання в дитячому садку. Завдання трудового виховання.

Види і зміст дитячої праці в різних вікових групах. Виховна цінність кожного виду праці. Основні форми організації дитячої праці. Зміст трудових доручень, методика керівництва ними.

Види чергувань, ускладнення обов'язків чергових, організація чергувань і методика керівництва в різних вікових групах.

Місце і зміст колективної праці в кожній віковій групі, організація та методика керівництва нею. Використання результатів праці дітей у грі та на заняттях. Умови трудового виховання.

Тема 14. Естетичне виховання дітей дошкільного віку.

Поняття естетичного і художнього виховання. Необхідність естетичного виховання. Зміст і завдання естетичного виховання дітей дошкільного віку.

Засоби та методи естетичного виховання дітей дошкільного віку. Види художньої діяльності. Організація умов для самостійної художньої діяльності дітей. Методи розвитку творчих здібностей дітей.

Свята та розваги-дійові форми естетичного виховання. Види свят та розваг. Виховна робота з дітьми, пов'язана з підготовкою до свят. Вимоги до змісту, організації й оформлення з підготовкою до свят. Створення умов для відображення дітьми вражень про свята в різних видах життєдіяльності. Свята та розваги в сім'ї.

Модуль 4

Змістовий модуль 7. Гра як засіб соціалізації та виховання дітей дошкільного віку

Тема 15. Виховання дітей у грі. Іграшка.

Гра – провідний вид діяльності дошкільників. Походження гри в історії суспільства, її зв'язок з працею і мистецтвом. Сучасні дослідження гри. Особливості гри як засобу всебічного розвитку дитини. Взаємозв'язок гри, праці та навчання.

Класифікація дитячих ігор. Народні ігри, їх педагогічна цінність.

Сюжетно-рольові ігри, їх своєрідність, значення у вихованні дітей. Особливості сюжетно-рольових ігор дітей різного віку. Засоби зображення діяльності у грі.

Завдання керівництва сюжетно-рольовими. Прийоми керівництва, спрямовані на навчання молодших дітей гри, на збагачення вражень дітей з метою розвитку змісту дитячих ігор, на згуртування дітей, підтримку і розвиток гри, на формування взаємовідносин дітей під час гри. Планування керівництва сюжетно-рольовими іграми. Створення умов для розвитку гри.

Режисерські ігри, їх особливості, прийоми керівництва в різних вікових групах.

Пальчикові ігри, їх особливості та види. Методика організації пальчикових ігор з дітьми дошкільного віку.

Ігри-драматизації, їх своєрідність, виховна цінність. Види ігор-драматизацій. Етапи здійснення гри-драматизації, прийоми керівництва ними.

Будівельно-конструктивні ігри, їх своєрідність, виховна цінність. Умови, необхідні для розвитку будівельно-конструкційних ігор. Будівельні матеріали, види та підбір їх відповідно до віку дітей. Збереження будівельного матеріалу, обладнання. Вимоги до розвитку будівельно-конструкційних ігор. Взаємозв'язок будівельних ігор з сюжетно-рольовими.

Ігри з піском, снігом та іншими природними матеріалами. Своєрідність керівництва будівельно-конструктивними іграми дітей різного віку.

Дидактичні ігри, їх своєрідність. Види дидактичних ігор. Педагогічне керівництво дидактичними іграми.

Іграшка. Історія виникнення і створення іграшками. Освітньо-виховна цінність іграшки. Види іграшок. Українська народна іграшка, її педагогічна та наукова цінність. Вимоги до іграшок. Підбір іграшок для кожної вікової групи. Обладнання ігрових осередків. Роль сім'ї в організації ігрової діяльності дітей.

Змістовий модуль 8. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти у вихованні дітей.

Тема 16. Виховання дітей в сім'ї.

Роль сім'ї у вихованні дітей. Особливості сімейного виховання дошкільників. Педагогічні умови виховання дітей у сім'ї. Народна педагогіка про провідні напрями родинного виховання.

Педагогіки партнерства, її значення для розвитку дитини та формування ефективної взаємодії між педагогами та батьками.

Особливості співпраці з родинами дітей з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 9. Планування педагогічного процесу

Тема 17. Планування роботи ЗДО.

Значення планування виховної роботи в ЗДО. Педагогічні основи планування. Особливості планування різних видів життєдіяльності згідно вимог діючих програм виховання та навчання дітей дошкільного віку.

Форми планування: перспективне, календарне планування. Принципи планування. Планування у групах раннього віку. Річний план роботи ЗДО.

Тема 18. Наступність у роботі ЗДО і школи.

Поняття наступності в роботі ЗДО і школи. Наступність у змісті дошкільної та початкової освіти: освітні лінії БКДО та Державного стандарту початкової освіти. Характеристика змісту та основних компонентів готовності до шкільного навчання.

Форми співробітництва закладу дошкільної освіти і школи. Робота з сім'єю щодо підготовки дітей до школи.

Змістовий модуль 10. Заклад дошкільної освіти, його організація та керівництво ним.

Тема 19. Особливості організації освітнього процесу в ЗДО.

Поняття та структура система дошкільної освіти в Україні. Місце дошкільної освіти у системі освіти України. Мета, завдання та принципи дошкільної освіти.

Нормативно-правова база функціонування ЗДО (Закон України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», БКДО).

Основні функції ЗДО. Гуманізація завдань і принципів роботи з дітьми. Значення правильної організації закладу дошкільної освіти для успішного вирішення завдань, що стоять перед ним.

Основні документи, що визначають організацію роботи ЗДО. Документація ЗДО.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Модуль 1.				
Змістовий модуль 1. Загальні засади дошкільної педагогіки				
Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки.	14	4	2	8
Тема 2. Сучасний вихователь: професійні компетентності та педагогічна майстерність.	9	3	2	4
Тема 3. Розвиток і виховання.	11	5	2	4
Разом за змістовим модулем 1	34	12	6	16
Змістовий модуль 2. Розвиток теорії і практики дошкільної педагогіки				
Тема 4. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання.	26	8	5	12
Контрольний захід (модульна контрольна робота)			1	
Разом за змістовим модулем 2	26	8	6	12
Разом за М1	60	20	12	28
Модуль 2.				
Змістовий модуль 3. Сучасна система дошкільної освіти				
Тема 5. Система дошкільної освіти як перший етап безперервної освіти.	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 3	8	2	2	4
Змістовий модуль 4. Розвиток і виховання дітей раннього віку				
Тема 6. Особливості періоду раннього дитинства і його значення.	10	4	2	4
Тема 7. Розвиток і виховання дітей 1 року життя.	5	2	1	2
Тема 8. Розвиток і виховання дітей 2 року життя.	11	4	3	4
Тема 9. Розвиток і виховання дітей 3 року життя.	12	5	3	4

Разом за змістовим модулем 4	38	15	9	14
Змістовий модуль 5. Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку				
Тема 10. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	23	11	6	6
Тема 11. Розумове виховання.	21	8	6	6
Контрольний захід (модульна контрольна робота)			1	
Разом за змістовим модулем 5	44	19	13	12
Разом за М2	90	36	24	30
Модуль 3				
Змістовий модуль 6. Формування особистості дошкільника в процесі різнобічного виховання				
Тема 12. Моральне виховання дітей дошкільного віку.	33	10	7	16
Тема 13. Трудове виховання дітей дошкільного віку.	12	4	2	6
Тема 14. Естетичне виховання дітей дошкільного віку.	15	4	2	8
Контрольний захід (модульна контрольна робота)			1	
Разом за змістовим модулем 6	60	18	12	30
Разом за М3	60	18	12	30
Модуль 4				
Змістовий модуль 7. Гра як засіб соціалізації та виховання дітей дошкільного віку				
Тема 15. Виховання дітей у грі. Іграшка.	44	14	8	22
Разом за змістовим модулем 7	44	14	8	22
Змістовий модуль 8. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти у вихованні дітей				
Тема 16. Виховання дітей в сім'ї.	15	4	3	8
Разом за змістовим модулем 8	15	4	3	8
Змістовий модуль 9. Планування педагогічного процесу				
Тема 17. Планування роботи ЗДО.	11	3	2	6
Тема 18. Наступність у роботі ЗДО і школи.	10	3	3	4
Разом за змістовим модулем 9	21	6	5	10
Змістовий модуль 10. Заклад дошкільної освіти, його організація та керівництво ним				

Тема 19. Особливості організації освітнього процесі в ЗДО.	10	4	3	2
Контрольний захід (модульна контрольна робота)			1	
Разом за змістовим модулем 10	10	4	4	2
Разом за М4	90	28	20	42
Усього годин	300	102	68	130

5. Робоча програма

	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		усього	у тому числі		
			лекції	практичні	Самостійна робота
	Модуль 1	60	20	12	28
	Змістовий модуль 1. Загальні засади дошкільної педагогіки	34	12	6	16
	Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки.	14	4	2	8
1.	Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань.	1	1		
2.	Основні категорії дошкільної педагогіки.	1	1		
С.р.	<i>Погляди видатних педагогів (Ф. Фребель, О. Сухомлинський, К. Ушинський, М. Монтессорі) на виховання дошкільників.</i>	4			4
3.	Предмет дошкільної педагогіки у системі педагогічних наук.	1		1	
4.	Джерело розвитку дошкільної педагогіки.	1	1		
5.	Зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками.	1	1		
С.р.	<i>Етнопедогогіка як джерело розвитку дошкільної педагогіки. Її складові.</i>	4			4
6.	Методи наукового дослідження в галузі дошкільної педагогіки.	1		1	
	Тема 2. Сучасний вихователь: професійні компетентності та педагогічна майстерність.	9	3	2	4
7.	Вихователь сучасного закладу дошкільної освіти. Особливості його професії.	1	1		
8.	Вихователь сучасного ЗДО. Його професійні та особистісні якості.	1		1	
9.	Роль вихователя у формуванні особистості дитини.	1	1		
10.	Значення дошкільного дитинства для всебічного розвитку дитини.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати есе на тему «Сучасний вихователь: професія чи покликання?».</i>	4			4
11.	Ознайомлення з передовим педагогічним досвідом вихователів ЗДО, з інноваційними технологіями в дошкільній освіті.	1		1	
	Тема 3. Розвиток і виховання.	11	5	2	4
12.	Поняття розвитку. Фактори, що впливають на	1	1		

	формування особистості.				
13.	Сучасні дослідження про вплив різних факторів на розвиток особистості.	1	1		
14.	Основні чинники формування особистості.	1		1	
15.	Вікова періодизація дитинства.	1	1		
16.	Особливості розвитку та навчання обдарованих дітей.	1	1		
17.	Індивідуальні підходи у виховання та навчанні дітей з особливостями розвитку.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати повідомлення «Особистість дитини дошкільного віку».</i>	4			4
18.	Вплив біологічних та соціальних факторів на розвиток і формування особистості дитини.	1		1	
	Змістовий модуль 2. Розвиток теорії і практики дошкільної педагогіки	26	8	6	12
	Тема 4. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання.	26	8	6	12
19.	Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	1	1		
20.	Погляд на проблеми виховання дітей дошкільного віку в епоху Середньовіччя.	1	1		
21.	Розвиток ідей дошкільного виховання в епоху Відродження.	1	1		
22.	Обговорення педагогічних ідей Я.А. Коменського щодо дошкільного виховання.	1		1	
23.	Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва.	1	1		
24.	Формування педагогічної теорії в Київській Русі. Перші школи.	1		1	
С.р.	<i>Пам'ятки педагогічної літератури часів Київської Русі.</i>	4			4
25.	Розвиток теорії і практики вітчизняної дошкільної освіти наприкінці ХІХ - у першій половині ХХ ст.	1	1		
С.р.	<i>Аналіз праці С.Ф. Русової «Нові методи дошкільного виховання».</i>	4			4
26.	Вивчення поглядів К. Д. Ушинського на виховання дітей раннього та дошкільного віку.	1		1	
27.	Розвиток теорії і практики вітчизняної дошкільної освіти у другій половині ХХ ст.	1	1		
28.	Аналіз педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського у контексті дошкільної освіти.	1		1	
29.	Зарубіжні педагогічні концепції дошкільної освіти ХХ ст.	1	1		

30.	Актуальні проблеми дошкільної педагогіки.	1	1		
С.р.	<i>Педагогічна діяльність О. Духновича. Аналіз «Книжциці читальної для навчаючих».</i>	4			4
31.	Розвиток дошкільного виховання на Закарпатті.	1		1	
32.	Модульна контрольна робота	1		1	
	Модуль 2	90	36	24	30
	Змістовий модуль 3. Сучасна система дошкільної освіти	8	2	2	4
	Тема 5. Система дошкільної освіти як перший етап безперервної освіти.	8	2	2	4
1.	Заклади дошкільної освіти в системі національної освіти, типи закладів дошкільної освіти їх функції.	1	1		
С.р.	<i>Організаційно-педагогічні аспекти діяльності нових типів закладів дошкільної освіти (школа-родина-садок, фізкультурно-оздоровчий ЗДО, сімейного типу, тощо (тезисні повідомлення).</i>	2			2
2.	Новітні заклади дошкільної освіти.	1		1	
3.	Програми виховання і навчання. Основні та додаткові програми.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати міні-презентацію на тему «Чим відрізняється основні програма від додаткової?».</i>	2			2
4.	Аналіз структури комплексної освітньої програми «Дитина в дошкільні роки».	1		1	
	Змістовий модуль 4. Розвиток і виховання дітей раннього віку	38	15	9	14
	Тема 6. Особливості періоду раннього дитинства і його значення.	10	4	2	4
5.	Провідна роль сім'ї у виховання дітей раннього віку.	1	1		
6.	Умови успішного сімейного виховання.	1		1	
С.р.	<i>Виписати зразки народної педагогіки про родинне виховання.</i>	2			2
7.	Основні педагогічні вимоги до виховання дитини в ранньому віці.	1	1		
8.	Організація перших днів перебування дитини в ЗДО та робота з батьками в цей період.	1	1		
9.	Роль батьків в успішній адаптації дитини до умов ЗДО.	1	1		
10.	Адаптація дітей до умов ЗДО: шляхи допомоги малюку.	1		1	
С.р.	<i>Скласти пам'ятку «Перші кроки в дитячому садку: поради для батьків».</i>	2			2

	Тема 7. Розвиток і виховання дітей 1 року життя.	5	2	1	2
11.	Особливості психофізичного розвитку дітей 1 року життя.	1	1		
12.	Періодизація розвитку дітей на 1 році життя. Основні лінії розвитку.	1	1		
С.р.	<i>Ознайомлення з програмою виховання дітей раннього віку «Дитина».</i>	2			2
13.	Особливості організації життєдіяльності дитина на 1 році життя.	1		1	
	Тема 8. Розвиток і виховання дітей 2 року життя.	11	4	3	4
14.	Психолого-педагогічна характеристика дітей 2 р. життя та завдання виховання.	1	1		
С.р.	<i>Особливості фізичного, соціального, пізнавального та естетичного розвитку особистості дитини 2 року життя (програма для дітей раннього віку «Дитина».</i>	2			2
15.	Організація умов життєдіяльності дітей 2 року життя, особливості режиму, основні лінії розвитку дитини.	1	1		
16.	Складання планів-конспектів щодо організації окремих режимних процесів в 2 групі раннього віку.	1		1	
17.	Дидактичні вимоги до навчання дітей раннього віку.	1	1		
С.р.	<i>Основні психологічні досягнення дитини 2 року життя. Показники компетенції дитини.</i>	2			2
18.	Види ігор-занять, організація і методика їх проведення.	1	1		
19.	Складання й аналіз планів-конспектів ігор-занять, їх моделювання.	1		1	
20.	Використання інноваційних технологій в роботі з дітьми раннього віку.	1		1	
	Тема 9. Розвиток і виховання дітей 3 року життя.	12	5	3	4
21.	Психолого-педагогічна характеристика дітей 3 року життя.	1	1		
С.р.	<i>Формування мовлення дітей від 1 до 3 років.</i>	2			2
22.	Явище «кризи 3-х років та педагогічні засоби попередження її негативних наслідків.	1	1		
23.	Особливості фізичного, соціального, пізнавального та естетичного розвитку особистості дитини 3 року життя (програма для	1		1	

	дітей раннього віку «Дитина»).				
24.	Завдання і зміст навчально-виховної роботи у 1-й молодшій групі.	1	1		
25.	Організація режимних процесів та розвивального предметного середовища.	1	1		
26.	Методика педагогічного керівництва іграми дітей 3 року життя. Показники компетенції дитини.	1	1		
С.р.	<i>Виготовити дидактичний матеріал та розробити конспект ігор та вправ з сенсорного виховання для дітей 3 р. життя.</i>	2			2
27.	Складання й аналіз планів-конспектів ігор-занять з сенсорного виховання, їх моделювання.	1		1	
28.	Інноваційні підходи до організації предметно-маніпулятивної діяльності дітей раннього віку.	1		1	
	Змістовий модуль 5. Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку	44	19	13	12
	Тема 10. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	23	11	6	6
29.	Значення, завдання, умови фізичного виховання дітей дошкільного віку.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати реферат на тему «Народна педагогіка про зміцнення здоров'я та фізичний гарт дітей».</i>	2			2
30.	Засоби фізичного виховання.	1	1		
31.	Аналіз передового педагогічного досвіду з питань фізичного виховання в сім'ї та ЗДО.	1		1	
32.	Виховання культурно-гігієнічних навичок.	1	1		
33.	Обсяг, зміст та методика формування культурно-гігієнічних навичок у дітей різного віку.	1	1		
34.	Порівняльний аналіз обсягу та змісту культурно-гігієнічних навичок у дітей різних груп за освітньою програмою «Дитина в дошкільні роки».	1		1	
35.	Валеологічне виховання дітей дошкільного віку	1	1		
С.р.	<i>Способи загартування. Методика їх організації з дошкільнятами.</i>	2			2
36.	Валеологічні ігри та вправи як засіб збереження і зміцнення здоров'я.	1		1	
37.	Режим дня дітей. Режим дошкільника в сім'ї.	1	1		
38.	Організація виховної роботи в години ранкового прийому.	1	1		
39.	Організація харчування дітей.	1	1		
40.	Організація прогулянки. Цільові прогулянки.	1	1		

41.	Організація сну дітей.	1	1		
С.р.	<i>Особливості організації режиму дня дошкільника в сім'ї.</i>	2			2
42.	Складання й аналіз планів-конспектів щодо проведення режимних процесів у 1 половину дня.	1		1	
43.	Організація, зміст, проведення другої половини дня в закладі дошкільної освіти.	1	1		
44.	Складання й аналіз планів-конспектів щодо проведення режимних процесів у 2 половини дня.	1		1	
45.	Сучасні технології фізичного розвитку та оздоровлення дітей дошкільного віку.	1		1	
	Тема 11. Розумове виховання.	21	8	7	6
46.	Необхідність розумового виховання в дошкільному віці. Завдання розумового виховання.	1	1		
47.	Система сенсорного виховання дітей д/віку.	1	1		
48.	Особливості сенсорного виховання в різних видах діяльності.	1		1	
49.	Зміст і засоби розумового виховання: ознайомлення з навколишньою дійсністю, гра, спілкування з дорослими, продуктивні види діяльності.	1	1		
50.	Порівняльний аналіз змісту знань по ознайомленню з предметним довкіллям в різних вікових групах. Показники компетенції дитини в різних вікових групах (за комплексною освітньою програмою «Дитина в дошкільні роки»).	1		1	
51.	Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання, принципи і типи навчання дітей дошкільного віку.	1	1		
С.р.	<i>Формування допитливості у дітей дошкільного віку. Скласти поради для батьків дітей старшого дошкільного віку з метою розвитку допитливості.</i>	2			2
52.	Принципи навчання дітей дошкільного віку та їх реалізація у практиці вихователя.	1		1	
53.	Методи і прийоми організації навчання дошкільників. Класифікація методів і прийомів навчання.	1	1		
54.	Вибір і поєднання різних методів і прийомів навчання залежно від змісту, навчального	1	1		

	матеріалу, вікових та індивідуальних особливостей дітей.				
55.	Форми організації навчання дітей дошкільного віку.	1	1		
С.р.	<i>Інтегровані форми навчання дошкільнят. Підібрати і проаналізувати зразки різних форм навчання для різних вікових груп.</i>	2			2
56.	Форми організації навчання в ЗДО. Зв'язок різних форм організації навчання у педагогічному процесі ЗДО.	1		1	
57.	Види занять. Особливості організації і методики занять у різних вікових групах.	1	1		
С.р.	<i>Ігротерапія як засіб розвитку пізнавальних інтересів дітей дошкільного віку.</i>	2			2
58.	Сучасні підходи до організації навчальної діяльності дошкільників.	1		1	
59.	Інноваційні технології навчання дітей дошкільного віку.	1		1	
60.	Модульна контрольна робота	1		1	
	Модуль 3	60	18	12	30
	Змістовий модуль 6. Формування особистості дошкільника в процесі різнобічного виховання	60	18	12	30
	Тема 12. Моральне виховання дітей дошкільного віку.	33	10	7	16
1.	Необхідність морального виховання з раннього віку. Закономірності процесу морального виховання.	1	1		
2.	Моральне виховання в процесі спілкування з дорослими, у грі, у трудовій діяльності, в процесі навчання.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати повідомлення про розвиток теорії морального виховання дітей дошкільного віку.</i>	4			4
3.	Роль особистості вихователя в моральному вихованні.	1		1	
4.	Методи морального виховання дітей дошкільного віку. Поєднання різних методів у виховній роботі.	1	1		
5.	Завдання та зміст національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	1	1		
6.	Інтегрування різних форм роботи та видів життєдіяльності в процесі формування здійснення національно-патріотичного виховання дітей д/віку.	1		1	

7.	Завдання, шляхи та засоби виховання гуманних почуттів у дошкільників.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати тези «Розкрити роль різних видів діяльності в моральному вихованні дітей дошкільного віку».</i>	4			4
8.	Етапи становлення дитячого колективу. Спільна діяльність дітей як чинник розвитку колективних взаємин.	1	1		
9.	Виховання гуманного ставлення старших дошкільників до оточуючих. Дослідження взаємин дітей в групі ЗДО.	1		1	
С.р.	<i>Розробити рекомендації на тему «Шляхи виховання початків гуманізму в дітей дошкільного віку».</i>	4			4
10.	Виховання дисциплінованості та культури поведінки. Методи формування культури спілкування дітей з дорослими та однолітками.	1	1		
11.	Індивідуальний підхід у вихованні особистісних якостей дошкільників. Аналіз передового педагогічного досвіду роботи вихователів ЗДО.	1		1	
12.	Правила культури діяльності. Методи і прийоми її формування у дітей різного віку. Дитячі скарги.	1	1		
13.	Використання різних видів соціо-ігрової взаємодії в роботі з дітьми дошкільного віку. Аналіз досвіду роботи вихователів.	1		1	
14.	Попередження і корекція негативних проявів у поведінці дітей. Природа вередувань і впертості та запобігання порушень вольової сфери дитини.	1	1		
15.	Дитячі страхи, їх причини, шляхи подолання, їх корекція.	1		1	
16.	Виховання чесності та правдивості. Причини дитячої неправдивості та її попередження.	1	1		
С.р.	<i>Скласти коротку виховну казку про чесність.</i>	4			4
17.	Обговорення досвіду роботи вихователів (орієнтовні теми для обговорення: «Виховання моральних якостей в дітей дошкільного віку», «Засоби і методи ознайомлення дітей із соціальною дійсністю», «Гендерна соціалізація дітей в дошкільному віці»).	1		1	
	Тема 13. Трудове виховання дітей дошкільного віку.	12	4	2	6
18.	Необхідність трудового виховання дітей дошкільного віку. Своєрідність трудової	1	1		

	діяльності дошкільників.				
С.р.	<i>Аналіз розвитку теорії трудового виховання дошкільнят.</i>	2			2
19.	Завдання трудового виховання. Види і зміст дитячої праці в різних вікових групах.	1	1		
20.	Аналіз програмових вимог щодо організації різних видів дитячої праці за комплексною освітньою програмою «Дитина в дошкільні роки».	1		1	
21.	Основні форми організації дитячої праці. Зміст трудових доручень, методика керівництва ними.	1	1		
С.р.	<i>Формування навичок співробітництва у колективній праці (тема довільна). Розробити конспекти організації колективної праці.</i>	4			4
22.	Види чергувань і методика керівництва в різних вікових групах. Зміст і місце колективної праці та методика керівництва нею.	1	1		
23.	Складання та аналіз планів-конспектів щодо організації колективної праці дітей (загальної, спільної).	1		1	
	Тема 14. Естетичне виховання дітей дошкільного віку.	15	4	3	8
24.	Поняття естетичного і художнього виховання. Зміст і завдання естетичного виховання дітей дошкільного віку.	1	1		
25.	Засоби та методи естетичного виховання дітей дошкільного віку.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати повідомлення на тему «Значення живопису у розвитку естетичних почуттів дошкільників».</i>	4			4
26.	Прояви естетичних емоцій дітей під час слухання музики чи перегляду картин.	1		1	
27.	Свята та розваги-дійові форми естетичного виховання. Види свят та розваг.	1	1		
28.	Вимоги до змісту, організації й оформлення свят. Свята та розваги в сім'ї.	1	1		
С.р.	<i>Скласти методичні рекомендації щодо організації різних видів самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку.</i>	4			4
29.	Проведення студентами розваг за самостійно складеними сценаріями.	1		1	
30.	Модульна контрольна робота	1		1	
	Модуль 4	90	28	20	42
	Змістовий модуль 7. Гра як засіб соціалізації	44	14	8	22

та виховання дітей дошкільного віку					
Тема 15. Виховання дітей у грі. Іграшка.		44	14	8	22
1.	Гра – провідний вид діяльності дошкільників. Походження гри. Сучасні дослідження гри. Особливості гри як засобу всебічного розвитку дитини.	1	1		
С.р.	<i>Аналізувати теорії гри (К. Гросе, З. Фрейд).</i>	4			4
2.	Класифікація дитячих ігор. Народні ігри, їх педагогічна цінність.	1	1		
3.	Використання сучасних ігрових технологій в процесі організації життєдіяльності дітей у закладах дошкільної освіти.	1		1	
4.	Сюжетно-рольові ігри, їх своєрідність, значення у вихованні дітей. Особливості сюжетно-рольових ігор дітей різного віку.	1	1		
С.р.	<i>Написати есе «Роль сюжетно-рольових ігор у формуванні соціального досвіду дитини».</i>	2			2
5.	Завдання керівництва сюжетно-рольовими. Прийоми керівництва іграми. Планування керівництва сюжетно-рольовими іграми.	1	1		
6.	Проектування розвитку конкретних сюжетно-рольових ігор.	1		1	
7.	Режисерські ігри, їх особливості, прийоми керівництва в різних вікових групах.	1	1		
8.	Пальчикові ігри, їх особливості та види. Методика організації пальчикових ігор з дітьми дошкільного віку.	1	1		
С.р.	<i>Виготовлення наочних матеріалів до пальчикових ігор. Моделювання методики їх проведення.</i>	4			4
9.	Ігри-драматизації, їх своєрідність, виховна цінність. Види ігор-драматизацій. Етапи здійснення гри-драматизації, прийоми керівництва.	1	1		
10.	Будівельно-конструктивні ігри, їх своєрідність, виховна цінність. Вимоги до розвитку будівельно-конструктивних ігор.	1	1		
С.р.	<i>Підібрати зразки творчих ігор: ігри-етюди, ігри-описи, асоціативні ігри.</i>	4			4
11.	Ігри з піском, снігом та іншими природними матеріалами. Своєрідність керівництва будівельно-конструктивними іграми дітей різного віку.	1	1		
12.	Розробка рекомендацій для батьків щодо	1		1	

	організації ігор вдома для розвитку дитини.				
13.	Дидактичні ігри, їх своєрідність. Види дидактичних ігор. Педагогічне керівництво дидактичними іграми.	1	1		
С.р.	<i>Методика організації гри-стратегії. Аналіз досвіду роботи ЗДО.</i>	4			4
14.	Аналіз настільно-друкованих дидактичних ігор. Розробка методики ознайомлення з новими настільно-друкованими іграми. Створення студентами нових варіантів настільно-друкованих ігор.	1		1	
15.	Своєрідність організації ігрової діяльності та керівництво нею в різних вікових групах. Планування керівництва іграми дітей. Аналіз ППД вихователів.	1		1	
16.	Іграшка. Історія виникнення і створення іграшками. Освітньо-виховна цінність іграшки.	1	1		
17.	Види іграшок. Українська народна іграшка. Вимоги до іграшки.	1	1		
С.р.	<i>Намалювати ескіз іграшки, що відповідала б педагогічним вимогам (безпечність, відповідність віку, розвивальний потенціал, естетичність).</i>	2			2
18.	Взаємозв'язок іграшки та творчого розвитку дитини.	1		1	
19.	Підбір іграшок для кожної вікової групи. Обладнання ігрових осередків.	1	1		
С.р.	<i>Розробити проекти обладнання ігрових осередків.</i>	2			2
20.	Роль сім'ї в організації ігрової діяльності дітей.	1	1		
21.	Організація предметно-ігрового середовища в умовах ЗДО.	1		1	
22.	Обговорення досвіду вихователів щодо керівництва іграми дітей. (орієнтовні теми для обговорення: «Формування взаємовідносин дітей у процесі ігрової діяльності», «Роль вихователя в керівництві іграми дітей»). Формування соціальної компетенції дошкільників у процесі ігрової діяльності.	1		1	
	Змістовий модуль 8. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти у вихованні дітей	15	4	3	8
	Тема 16. Виховання дітей в сім'ї.	15	4	3	8
23.	Роль сім'ї у вихованні дітей. Особливості сімейного виховання дошкільників.	1	1		

24.	Педагогічні умови виховання дітей у сім'ї. Народна педагогіка про провідні напрями родинного виховання.	1	1		
С.р.	<i>Аналіз праці В.О.Сухомлинського «Батьківська педагогіка».</i>	4			4
25.	Педагогічна культура батьків, її складові.	1		1	
26.	Педагогіки партнерства, її значення для розвитку дитини та формування ефективної взаємодії між педагогами та батьками.	1	1		
27.	Особливості співпраці з родинами дітей з особливими освітніми потребами.	1	1		
С.р.	<i>Підібрати приклади активних форми роботи ЗДО з сім'єю на сучасному етапі.</i>	4			4
28.	Форми співпраці ЗДО та родин вихованців у процесі виховання патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку.	1		1	
29.	Шляхи взаємодії суспільного та родинного виховання дітей дошкільного віку на сучасному етапі.	1		1	
	Змістовий модуль 9. Планування педагогічного процесу	21	6	5	10
	Тема 17. Планування роботи ЗДО.	11	3	2	6
30.	Значення планування виховної роботи в ЗДО. Педагогічні основи планування.	1	1		
31.	Особливості планування різних видів життєдіяльності згідно вимог діючих програм виховання та навчання дітей дошкільного віку.	1	1		
С.р.	<i>Підготувати повідомлення на тему «Роль планування у забезпеченні системності та наступності виховної роботи в ЗДО».</i>	3			3
32.	Аналіз перспективних та календарних планів вихователів, розроблених згідно вимог діючих програм виховання та навчання дітей віку.	1		1	
33.	Форми планування: перспективне, календарне планування. Принципи планування. Річний план роботи ЗДО.	1	1		
С.р.	<i>Аналіз річного плану роботи ЗДО.</i>	3			3
34.	Складання та аналіз студентами календарних планів навчально-виховної роботи (для різних вікових груп).	1		1	
	Тема 18. Наступність у роботі ЗДО і школи.	10	3	3	4
35.	Поняття наступності в роботі ЗДО і школи. Наступність у змісті дошкільної та початкової освіти: освітні лінії БКДО та Державного	1	1		

	стандарту початкової освіти.				
36.	Аналіз нормативних документів щодо наступності (БКДО, Державний стандарт початкової освіти).	1		1	
37.	Характеристика змісту та основних компонентів готовності до шкільного навчання.	1	1		
С.р.	<i>Охарактеризуйте чинники, що зумовлюють організацію дитини до шкільного навчання. Визначте роль батьків і ЗДО.</i>	4			4
38.	Способи визначення підготовленості дитини до навчання в школі.	1		1	
39.	Форми співробітництва ЗДО і школи.	1	1		
40.	Особливості організації життя й освітньо-виховна робота із дітьми шестирічного віку в ЗДО та в школі.	1		1	
	Змістовий модуль 10. Заклад дошкільної освіти, його організація та керівництво ним	10	4	4	2
	Тема 19. Особливості організації освітнього процесі в ЗДО.	10	4	4	2
41.	Система дошкільної освіти в Україні.	1	1		
42.	Нормативно-правова база функціонування ЗДО (Закон України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», БКДО).	1	1		
43.	Основні функції ЗДО. Гуманізація завдань і принципів роботи з дітьми.	1	1		
С.р.	<i>Проаналізувати завдання ЗДО відповідно до базового компоненту дошкільної освіти: роль дитини як активного суб'єкта діяльності.</i>	2			2
44.	Організація освітньої роботи в інклюзивних групах дітей дошкільного віку.	1		1	
45.	Основні документи, що визначають організацію роботи ЗДО. Документація ЗДО.	1	1		
46.	Ознайомлення з документацією ЗДО. Аналіз «Положення про дошкільний виховний заклад». Аналіз Закону України «Про дошкільну освіту».	1		1	
47.	Впровадження інноваційних технологій дошкільної освіти в практиці роботи ЗДО.	1		1	
48.	Модульна контрольна робота	1		1	
	Усього годин	300	102	68	130

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
	Змістовий модуль 1. Загальні засади дошкільної педагогіки	12
	Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки.	4
1.	Дошкільна педагогіка як галузь педагогічних знань.	1
2.	Основні категорії дошкільної педагогіки.	1
3.	Джерело розвитку дошкільної педагогіки.	1
4.	Зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками.	1
	Тема 2. Сучасний вихователь: професійні компетентності та педагогічна майстерність.	3
5.	Вихователь сучасного закладу дошкільної освіти. Особливості його професії.	1
6.	Роль вихователя у формуванні особистості дитини.	1
7.	Значення дошкільного дитинства для всебічного розвитку дитини.	1
	Тема 3. Розвиток і виховання.	5
8.	Поняття розвитку. Фактори, що впливають на формування особистості.	1
9.	Сучасні дослідження про вплив різних факторів на розвиток особистості.	1
10.	Вікова періодизація дитинства.	1
11.	Особливості розвитку та навчання обдарованих дітей.	1
12.	Індивідуальні підходи у вихованні та навчанні дітей з особливостями розвитку.	1
	Змістовий модуль 2. Розвиток теорії і практики дошкільної педагогіки	8
	Тема 4. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання.	8
13.	Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.	1
14.	Погляд на проблеми виховання дітей дошкільного віку в епоху Середньовіччя.	1
15.	Розвиток ідей дошкільного виховання в епоху Відродження.	1
16.	Педагогіка дошкільного віку епохи Просвітництва.	1
17.	Розвиток теорії і практики вітчизняної дошкільної освіти наприкінці XIX - у першій половині XX ст.	1
18.	Розвиток теорії і практики вітчизняної дошкільної освіти у другій половині XX ст.	1
19.	Зарубіжні педагогічні концепції дошкільної освіти XX ст.	1

20.	Актуальні проблеми дошкільної педагогіки.	1
	Модуль 2	36
	Змістовий модуль 3. Сучасна система дошкільної освіти	2
	Тема 5. Система дошкільної освіти як перший етап безперервної освіти.	2
1.	Заклади дошкільної освіти в системі національної освіти, типи закладів дошкільної освіти їх функції.	1
2.	Програми виховання і навчання. Основні та додаткові програми.	1
	Змістовий модуль 4. Розвиток і виховання дітей раннього віку	15
	Тема 6. Особливості періоду раннього дитинства і його значення.	4
3.	Провідна роль сім'ї у виховання дітей раннього віку.	1
4.	Основні педагогічні вимоги до виховання дитини в ранньому віці.	1
5.	Організація перших днів перебування дитини в ЗДО та робота з батьками в цей період.	1
6.	Роль батьків в успішній адаптації дитини до умов ЗДО.	1
	Тема 7. Розвиток і виховання дітей 1 року життя.	2
7.	Особливості психофізичного розвитку дітей 1 року життя.	1
8.	Періодизація розвитку дітей на 1 році життя. Основні лінії розвитку.	1
	Тема 8. Розвиток і виховання дітей 2 року життя.	4
9.	Психолого-педагогічна характеристика дітей 2 р. життя та завдання виховання.	1
10.	Організація умов життєдіяльності дітей 2 року життя, особливості режиму, основні лінії розвитку дитини.	1
11.	Дидактичні вимоги до навчання дітей раннього віку.	1
12.	Види ігор-занять, організація і методика їх проведення.	1
	Тема 9. Розвиток і виховання дітей 3 року життя.	5
13.	Психолого-педагогічна характеристика дітей 3 року життя.	1
14.	Явище «кризи 3-х років та педагогічні засоби попередження її негативних наслідків.	1
15.	Завдання і зміст навчально-виховної роботи у 1-й молодшій групі.	1
16.	Організація режимних процесів та розвивального предметного середовища.	1
17.	Методика педагогічного керівництва іграми дітей 3 року життя. Показники компетенції дитини.	1
	Змістовий модуль 5. Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку	19
	Тема 10. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	11
18.	Значення, завдання, умови фізичного виховання дітей	1

	дошкільного віку.	
19.	Засоби фізичного виховання.	1
20.	Виховання культурно-гігієнічних навичок.	1
21.	Обсяг, зміст та методика формування культурно-гігієнічних навичок у дітей різного віку.	1
22.	Валеологічне виховання дітей дошкільного віку.	1
23.	Режим дня дітей. Режим дошкільника в сім'ї.	1
24.	Організація виховної роботи в години ранкового прийому.	1
25.	Організація харчування дітей.	1
26.	Організація прогулянки. Цільові прогулянки.	1
27.	Організація сну дітей.	1
28.	Організація, зміст, проведення другої половини дня в закладі дошкільної освіти.	1
	Тема 11. Розумове виховання.	8
29.	Необхідність розумового виховання в дошкільному віці. Завдання розумового виховання.	1
30.	Система сенсорного виховання дітей д/віку.	1
31.	Зміст і засоби розумового виховання: ознайомлення з навколишньою дійсністю, гра, спілкування з дорослими, продуктивні види діяльності.	1
32.	Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання, принципи і типи навчання дітей дошкільного віку.	1
33.	Методи і прийоми організації навчання дошкільників. Класифікація методів і прийомів навчання.	1
34.	Вибір і поєднання різних методів і прийомів навчання залежно від змісту, навчального матеріалу, вікових та індивідуальних особливостей дітей.	1
35.	Форми організації навчання дітей дошкільного віку.	1
36.	Види занять. Особливості організації і методики занять у різних вікових групах.	1
	Модуль 3	18
	Змістовий модуль 6. Формування особистості дошкільника в процесі різнобічного виховання	18
	Тема 12. Моральне виховання дітей дошкільного віку.	10
1.	Необхідність морального виховання з раннього віку. Закономірності процесу морального виховання.	1
2.	Моральне виховання в процесі спілкування з дорослими, у грі, у трудовій діяльності, в процесі навчання.	1
3.	Методи морального виховання дітей дошкільного віку. Поєднання різних методів у виховній роботі.	1
4.	Завдання та зміст національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	1
5.	Завдання, шляхи та засоби виховання гуманних почуттів у	1

	дошкільників.	
6.	Етапи становлення дитячого колективу. Спільна діяльність дітей як чинник розвитку колективних взаємин.	1
7.	Виховання дисциплінованості та культури поведінки. Методи формування культури спілкування дітей з дорослими та однолітками.	1
8.	Правила культури діяльності. Методи і прийоми її формування у дітей різного віку. Дитячі скарги.	1
9.	Попередження і корекція негативних проявів у поведінці дітей. Природа вередувань і впертості та запобігання порушень вольової сфери дитини.	1
10.	Виховання чесності та правдивості. Причини дитячої неправдивості та її попередження.	1
	Тема 13. Трудове виховання дітей дошкільного віку.	4
11.	Необхідність трудового виховання дітей дошкільного віку. Своєрідність трудової діяльності дошкільників.	1
12.	Завдання трудового виховання. Види і зміст дитячої праці в різних вікових групах.	1
13.	Основні форми організації дитячої праці. Зміст трудових доручень, методика керівництва ними.	1
14.	Види чергувань і методика керівництва в різних вікових групах. Зміст і місце колективної праці та методика керівництва нею.	1
	Тема 14. Естетичне виховання дітей дошкільного віку.	4
15.	Поняття естетичного і художнього виховання. Зміст і завдання естетичного виховання дітей дошкільного віку.	1
16.	Засоби та методи естетичного виховання дітей дошкільного віку.	1
17.	Свята та розваги-дійові форми естетичного виховання. Види свят та розваг.	1
18.	Вимоги до змісту, організації й оформлення свят. Свята та розваги в сім'ї.	1
	Модуль 4	28
	Змістовий модуль 7. Гра як засіб соціалізації та виховання дітей дошкільного віку	14
	Тема 15. Виховання дітей у грі. Іграшка.	14
1.	Гра – провідний вид діяльності дошкільників. Походження гри. Сучасні дослідження гри. Особливості гри як засобу всебічного розвитку дитини.	1
2.	Класифікація дитячих ігор. Народні ігри, їх педагогічна цінність.	1
3.	Сюжетно-рольові ігри, їх своєрідність, значення у вихованні дітей. Особливості сюжетно-рольових ігор дітей різного віку.	1

4.	Завдання керівництва сюжетно-рольовими. Прийоми керівництва іграми. Планування керівництва сюжетно-рольовими іграми.	1
5.	Режисерські ігри, їх особливості, прийоми керівництва в різних вікових групах.	1
6.	Пальчикові ігри, їх особливості та види. Методика організації пальчикових ігор з дітьми дошкільного віку.	1
7.	Ігри-драматизації, їх своєрідність, виховна цінність. Види ігор-драматизацій. Етапи здійснення гри-драматизації, прийоми керівництва.	1
8.	Будівельно-конструктивні ігри, їх своєрідність, виховна цінність. Вимоги до розвитку будівельно-конструктивних ігор.	1
9.	Ігри з піском, снігом та іншими природними матеріалами. Своєрідність керівництва будівельно-конструктивними іграми дітей різного віку.	1
10.	Дидактичні ігри, їх своєрідність. Види дидактичних ігор. Педагогічне керівництво дидактичними іграми.	1
11.	Іграшка. Історія виникнення і створення іграшками. Освітньо-виховна цінність іграшки.	1
12.	Види іграшок. Українська народна іграшка. Вимоги до іграшки.	1
13.	Підбір іграшок для кожної вікової групи. Обладнання ігрових осередків.	1
14.	Роль сім'ї в організації ігрової діяльності дітей.	1
	Змістовий модуль 8. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти у вихованні дітей	4
	Тема 16. Виховання дітей в сім'ї.	4
15.	Роль сім'ї у вихованні дітей. Особливості сімейного виховання дошкільників.	1
16.	Педагогічні умови виховання дітей у сім'ї. Народна педагогіка про провідні напрями родинного виховання.	1
17.	Педагогіки партнерства, її значення для розвитку дитини та формування ефективної взаємодії між педагогами та батьками.	1
18.	Особливості співпраці з родинами дітей з особливими освітніми потребами.	1
	Змістовий модуль 9. Планування педагогічного процесу	6
	Тема 17. Планування роботи ЗДО.	3
19.	Значення планування виховної роботи в ЗДО. Педагогічні основи планування.	1
20.	Особливості планування різних видів життєдіяльності згідно вимог діючих програм виховання та навчання дітей дошкільного віку.	1

21.	Форми планування: перспективне, календарне планування. Принципи планування. Річний план роботи ЗДО.	1
	Тема 18. Наступність у роботі ЗДО і школи.	3
22.	Поняття наступності в роботі ЗДО і школи. Наступність у змісті дошкільної та початкової освіти: освітні лінії БКДО та Державного стандарту початкової освіти.	1
23.	Характеристика змісту та основних компонентів готовності до шкільного навчання.	1
24.	Форми співробітництва ЗДО і школи.	1
	Змістовий модуль 10. Заклад дошкільної освіти, його організація та керівництво ним	4
	Тема 19. Особливості організації освітнього процесу в ЗДО.	4
25.	Система дошкільної освіти в Україні.	1
26.	Нормативно-правова база функціонування ЗДО (Закон України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», БКДО).	1
27.	Основні функції ЗДО. Гуманізація завдань і принципів роботи з дітьми.	1
28.	Основні документи, що визначають організацію роботи ЗДО. Документація ЗДО.	1
	Всього	102

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	12
	Змістовий модуль 1. Загальні засади дошкільної педагогіки	6
	Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки.	2
1.	Предмет дошкільної педагогіки у системі педагогічних наук.	1
2.	Методи наукового дослідження в галузі дошкільної педагогіки.	1
	Тема 2. Сучасний вихователь: професійні компетентності та педагогічна майстерність.	2
3.	Вихователь сучасного ЗДО. Його професійні та особистісні якості.	1
4.	Ознайомлення з передовим педагогічним досвідом вихователів ЗДО, з інноваційними технологіями в дошкільній освіті.	1
	Тема 3. Розвиток і виховання.	2
5.	Основні чинники формування особистості.	1
6.	Вплив біологічних та соціальних факторів на розвиток і формування особистості дитини.	1
	Змістовий модуль 2. Розвиток теорії і практики дошкільної педагогіки.	6
	Тема 4. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання.	6
7.	Обговорення педагогічних ідей Я.А. Коменського щодо дошкільного виховання.	1
8.	Формування педагогічної теорії в Київській Русі. Перші школи.	1
9.	Вивчення поглядів К. Д. Ушинського на виховання дітей раннього та дошкільного віку.	1
10.	Аналіз педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського у контексті дошкільної освіти.	1
11.	Розвиток дошкільного виховання на Закарпатті.	1
12.	Модульна контрольна робота	1
	Модуль 2	24
	Змістовий модуль 3. Сучасна система дошкільної освіти	2
	Тема 5. Система дошкільної освіти як перший етап безперервної освіти.	2
1.	Новітні заклади дошкільної освіти.	1
2.	Аналіз структури комплексної освітньої програми	1

	«Дитина в дошкільні роки».	
	Змістовий модуль 4. Розвиток і виховання дітей раннього віку	9
	Тема 6. Особливості періоду раннього дитинства і його значення.	2
3.	Умови успішного сімейного виховання.	1
4.	Адаптація дітей до умов ЗДО: шляхи допомоги малюку.	1
	Тема 7. Розвиток і виховання дітей 1 року життя.	1
5.	Особливості організації життєдіяльності дитина на 1 році життя.	1
	Тема 8. Розвиток і виховання дітей 2 року життя.	3
6.	Складання планів-конспектів щодо організації окремих режимних процесів в 2 групі раннього віку.	1
7.	Складання й аналіз планів-конспектів ігор-занять, їх моделювання.	1
8.	Використання інноваційних технологій в роботі з дітьми раннього віку.	1
	Тема 9. Розвиток і виховання дітей 3 року життя.	3
9.	Особливості фізичного, соціального, пізнавального та естетичного розвитку особистості дитини 3 року життя (програма для дітей раннього віку «Дитина»).	1
10.	Складання й аналіз планів-конспектів ігор-занять з сенсорного виховання, їх моделювання.	1
11.	Інноваційні підходи до організації предметно-маніпулятивної діяльності дітей раннього віку.	1
	Змістовий модуль 5. Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку	13
	Тема 10. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	6
12.	Аналіз передового педагогічного досвіду з питань фізичного виховання в сім'ї та ЗДО.	1
13.	Порівняльний аналіз обсягу та змісту культурно-гігієнічних навичок у дітей різних груп за освітньою програмою «Дитина в дошкільні роки».	1
14.	Валеологічні ігри та вправи як засіб збереження і зміцнення здоров'я.	1
15.	Складання й аналіз планів-конспектів щодо проведення режимних процесів у 1 половину дня.	1
16.	Складання й аналіз планів-конспектів щодо проведення режимних процесів у 2 половину дня.	1
17.	Сучасні технології фізичного розвитку та оздоровлення дітей дошкільного віку.	1
	Тема 11. Розумове виховання.	7
18.	Особливості сенсорного виховання в різних видах діяльності.	1

19.	Порівняльний аналіз змісту знань по ознайомленню з предметним довір'ям в різних вікових групах. Показники компетенції дитини в різних вікових групах (за комплексною освітньою програмою «Дитина в дошкільні роки»).	1
20.	Принципи навчання дітей дошкільного віку та їх реалізація у практиці вихователя.	1
21.	Форми організації навчання в ЗДО. Зв'язок різних форм організації навчання у педагогічному процесі ЗДО.	1
22.	Сучасні підходи до організації навчальної діяльності дошкільників.	1
23.	Інноваційні технології навчання дітей дошкільного віку.	1
24.	Модульна контрольна робота	1
	Модуль 3	12
	Змістовий модуль 6. Формування особистості дошкільника в процесі різнобічного виховання	12
	Тема 12. Моральне виховання дітей дошкільного віку.	7
1.	Роль особистості вихователя в моральному вихованні	1
2.	Інтегрування різних форм роботи та видів життєдіяльності в процесі формування здійснення національно-патріотичного виховання дітей д/віку.	1
3.	Виховання гуманного ставлення старших дошкільників до оточуючих. Дослідження взаємин дітей в групі ЗДО.	1
4.	Індивідуальний підхід у вихованні особистісних якостей дошкільників. Аналіз передового педагогічного досвіду роботи вихователів ЗДО.	1
5.	Використання різних видів соціо-ігрової взаємодії в роботі з дітьми дошкільного віку. Аналіз досвіду роботи вихователів.	1
6.	Дитячі страхи, їх причини, шляхи подолання, їх корекція.	1
7.	Обговорення досвіду роботи вихователів (орієнтовні теми для обговорення: «Виховання моральних якостей в дітей дошкільного віку», «Засоби і методи ознайомлення дітей із соціальною дійсністю», «Гендерна соціалізація дітей в дошкільному віці»).	1
	Тема 13. Трудове виховання дітей дошкільного віку.	2
8.	Аналіз програмових вимог щодо організації різних видів дитячої праці за комплексною освітньою програмою «Дитина в дошкільні роки».	1
9.	Складання та аналіз планів-конспектів щодо організації колективної праці дітей (загальної, спільної).	1
	Тема 14. Естетичне виховання дітей дошкільного віку.	3
10.	Прояви естетичних емоцій дітей під час слухання музики чи перегляду картин.	1

11.	Проведення студентами розваг за самостійно складеними сценаріями.	1
12.	Модульна контрольна робота	1
	Модуль 4	20
	Змістовий модуль 7. Гра як засіб соціалізації та виховання дітей дошкільного віку	8
	Тема 15. Виховання дітей у грі. Іграшка.	8
1.	Використання сучасних ігрових технологій в процесі організації життєдіяльності дітей у закладах дошкільної освіти.	1
2.	Проектування розвитку конкретних сюжетно-рольових ігор.	1
3.	Розробка рекомендацій для батьків щодо організації ігор вдома для розвитку дитини.	1
4.	Аналіз настільно-друкованих дидактичних ігор. Розробка методики ознайомлення з новими настільно-друкованими іграми. Створення студентами нових варіантів настільно-друкованих ігор.	1
5.	Своєрідність організації ігрової діяльності та керівництво нею в різних вікових групах. Планування керівництва іграми дітей. Аналіз ППД вихователів.	1
6.	Взаємозв'язок іграшки та творчого розвитку дитини.	1
7.	Організація предметно-ігрового середовища в умовах ЗДО.	1
8.	Обговорення досвіду вихователів щодо керівництва іграми дітей. (орієнтовні теми для обговорення: «Формування взаємовідносин дітей у процесі ігрової діяльності», «Роль вихователя в керівництві іграми дітей»). Формування соціальної компетенції дошкільників у процесі ігрової діяльності.	1
	Змістовий модуль 8. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти у вихованні дітей	3
	Тема 16. Виховання дітей в сім'ї.	3
9.	Педагогічна культура батьків, її складові.	1
10.	Форми співпраці ЗДО та родин вихованців у процесі виховання патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку.	1
11.	Шляхи взаємодії суспільного та родинного виховання дітей дошкільного віку на сучасному етапі.	1
	Змістовий модуль 9. Планування педагогічного процесу	5
	Тема 17. Планування роботи ЗДО.	2
12.	Аналіз перспективних та календарних планів вихователів, розроблених згідно вимог діючих програм виховання та	1

	навчання дітей віку.	
13.	Складання та аналіз студентами календарних планів навчально-виховної роботи (для різних вікових груп).	1
	Тема 18. Наступність у роботі ЗДО і школи.	3
14.	Аналіз нормативних документів щодо наступності (БКДО, Державний стандарт початкової освіти).	1
15.	Способи визначення підготовленості дитини до навчання в школі.	1
16.	Особливості організації життя й освітньо-виховна робота із дітьми шестирічного віку в ЗДО та в школі.	1
	Змістовий модуль 10. Заклад дошкільної освіти, його організація та керівництво ним	4
	Тема 19. Особливості організації освітнього процесу в ЗДО.	4
17.	Організація освітньої роботи в інклюзивних групах дітей дошкільного віку.	1
18.	Ознайомлення з документацією ЗДО. Аналіз «Положення про дошкільний виховний заклад». Аналіз Закону України «Про дошкільну освіту».	1
19.	Впровадження інноваційних технологій дошкільної освіти в практиці роботи ЗДО.	1
20.	Модульна контрольна робота	1
	Всього	68

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	28
	Змістовий модуль 1. Загальні засади дошкільної педагогіки	16
	Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки.	8
1.	Погляди видатних педагогів (Ф. Фребель, О. Сухомлинський, К. Ушинський, М. Монтесорі) на виховання дошкільників.	4
2.	Етнопедagogіка як джерело розвитку дошкільної педагогіки. Її складові.	4
	Тема 2. Сучасний вихователь: професійні компетентності та педагогічна майстерність.	4
3.	Підготувати есе на тему «Сучасний вихователь: професія чи покликання?».	4
	Тема 3. Розвиток і виховання.	4
4.	Підготувати повідомлення «Особистість дитини дошкільного віку».	4
	Змістовий модуль 2. Розвиток теорії і практики дошкільної педагогіки	12
	Тема 4. Становлення і розвиток науки про дошкільне виховання.	12
5.	Пам'ятки педагогічної літератури часів Київської Русі.	4
6.	Аналіз праці С.Ф.Русової «Нові методи дошкільного виховання».	4
7.	Педагогічна діяльність О. Духновича. Аналіз «Книжиці читальної для починаючих».	4
	Модуль 2	30
	Змістовий модуль 3. Сучасна система дошкільної освіти	4
	Тема 5. Система дошкільної освіти як перший етап безперервної освіти.	4
1.	Організаційно-педагогічні аспекти діяльності нових типів закладів дошкільної освіти (школа-родина-садок, фізкультурно-оздоровчий ЗДО, сімейного типу, тощо (тезисні повідомлення).	2
2.	Підготувати міні-презентацію на тему «Чим відрізняється основні програма від додаткової?».	2
	Змістовий модуль 4. Розвиток і виховання дітей раннього віку	14
	Тема 6. Особливості періоду раннього дитинства і його значення.	4
3.	Виписати зразки народної педагогіки про родинне	2

	виховання.	
4.	Скласти пам'ятку «Перші кроки в дитячому садку: поради для батьків».	2
	Тема 7. Розвиток і виховання дітей 1 року життя.	2
5.	Ознайомлення з програмою виховання дітей раннього віку «Дитина».	2
	Тема 8. Розвиток і виховання дітей 2 року життя.	4
6.	Особливості фізичного, соціального, пізнавального та естетичного розвитку особистості дитини 2 року життя (програма для дітей раннього віку «Дитина».	2
7.	Основні психологічні досягнення дитини 2 року життя. Показники компетенції дитини.	2
	Тема 9. Розвиток і виховання дітей 3 року життя.	4
8.	Формування мовлення дітей від 1 до 3 років.	2
9.	Виготовити дидактичний матеріал та розробити конспект ігор та вправ з сенсорного виховання для дітей 3 р. життя.	2
	Змістовий модуль 5. Зміст і методи виховання дітей дошкільного віку	12
	Тема 10. Фізичне виховання дітей дошкільного віку.	6
10.	Підготувати реферат на тему «Народна педагогіка про зміцнення здоров'я та фізичний гарт дітей».	2
11.	Способи загартування. Методика їх організації з дошкільнятами.	2
12.	Особливості організації режиму дня дошкільника в сім'ї.	2
	Тема 11. Розумове виховання.	6
13.	Формування допитливості у дітей дошкільного віку. Скласти поради для батьків дітей старшого дошкільного віку з метою розвитку допитливості.	2
14.	Інтегровані форми навчання дошкільнят. Підібрати і проаналізувати зразки різних форм навчання для різних вікових груп.	2
15.	Ігротерапія як засіб розвитку пізнавальних інтересів дітей дошкільного віку.	2
	Модуль 3	30
	Змістовий модуль 6. Формування особистості дошкільника в процесі різнобічного виховання	30
	Тема 12. Моральне виховання дітей дошкільного віку.	16
1.	Підготувати повідомлення про розвиток теорії морального виховання дітей дошкільного віку.	4
2.	Підготувати тези «Розкрити роль різних видів діяльності в моральному вихованні дітей дошкільного віку».	4
3.	Розробити рекомендації на тему «Шляхи виховання початків гуманізму в дітей дошкільного віку».	4
4.	Скласти коротку виховну казку про чесність.	4

	Тема 13. Трудове виховання дітей дошкільного віку.	6
5.	Аналіз розвитку теорії трудового виховання дошкільнят.	2
6.	Формування навичок співробітництва у колективній праці (тема довільна). Розробити конспекти організації колективної праці.	4
	Тема 14. Естетичне виховання дітей дошкільного віку.	8
7.	Підготувати повідомлення на тему «Значення живопису у розвитку естетичних почуттів дошкільників».	4
8.	Скласти методичні рекомендації щодо організації різних видів самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку.	4
	Модуль 4	42
	Змістовий модуль 7. Гра як засіб соціалізації та виховання дітей дошкільного віку	22
	Тема 15. Виховання дітей у грі. Іграшка.	22
1.	Аналізувати теорії гри (К. Гросе, З. Фрейд).	4
2.	Написати есе «Роль сюжетно-рольових ігор у формуванні соціального досвіду дитини».	2
3.	Виготовлення наочних матеріалів до пальчикових ігор. Моделювання методики їх проведення.	4
4.	Підібрати зразки творчих ігор: ігри-етюди, ігри-описи, асоціативні ігри.	4
5.	Методика організації гри-стратегії. Аналіз досвіду роботи ЗДО.	4
6.	Намалювати ескіз іграшки, що відповідає б педагогічним вимогам (безпеку, відповідність віку, розвивальний потенціал, естетичність).	2
7.	Розробити проекти обладнання ігрових осередків.	2
	Змістовий модуль 8. Взаємодія сім'ї і закладу дошкільної освіти у вихованні дітей	8
	Тема 16. Виховання дітей в сім'ї.	8
8.	Аналіз праці В.О.Сухомлинського «Батьківська педагогіка».	4
9.	Підібрати приклади активних форми роботи ЗДО з сім'єю на сучасному етапі.	4
	Змістовий модуль 9. Планування педагогічного процесу	10
	Тема 17. Планування роботи ЗДО.	6
10.	Підготувати повідомлення на тему «Роль планування у забезпеченні системності та наступності виховної роботи в ЗДО».	3
11.	Аналіз річного плану роботи ЗДО.	3
	Тема 18. Наступність у роботі ЗДО і школи.	4

12.	Охарактеризуйте чинники, що зумовлюють організацію дитини до шкільного навчання. Визначте роль батьків і ЗДО.	4
	Змістовий модуль 10. Заклад дошкільної освіти, його організація та керівництво ним	2
	Тема 19. Особливості організації освітнього процесу в ЗДО.	2
13.	Проаналізувати завдання ЗДО відповідно до базового компоненту дошкільної освіти: роль дитини як активного суб'єкта діяльності.	2
	Всього	130

9. Форми і методи контролю

Поточний контроль з дисципліни «Педагогіка» – це оцінювання навчальних досягнень здобувача фахової передвищої освіти протягом навчального семестру за 100-бальною та національною чотирибальною шкалою усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи здобувача фахової передвищої освіти.

Поточний контроль реалізується у формі експрес-опитування, оперативного контролю на лекційних, практичних заняттях, тестування, виступів на практичних заняттях, перевірка практичних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання здобувачем освіти тощо.

Поточний контроль здійснюється лектором. Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома здобувачів фахової передвищої освіти на початку змістовного модулю.

Система оцінювання аудиторної роботи. Поточна аудиторна діяльність здобувача фахової передвищої освіти оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою. Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів виконується за допомогою процедури об'єктивного контролю – усні відповіді на практичних заняттях, тестування, реферативні повідомлення, практичні завдання, участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, моделювання ситуацій тощо.

Критеріями оцінки усних відповідей є:

- ґрунтовність теоретичних знань з навчальної дисципліни; повнота розкриття питання;
- уміння вдало ілюструвати теоретичний матеріал;
- упевненість, переконливість суджень; уміння аргументувати думку;
- уміння порівнювати, робити потрібні висновки та узагальнення;

- логіка викладу думок, рівень володіння культурою мовлення;

ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПИСЬМОВИХ ЗАВДАНЬ:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- граматична та стилістична грамотність письмової роботи.

Поточний контроль здійснюється у формі опитування та перевірки результатів виступів, практичних завдань на практичних заняттях в чотирибальній шкалі оцінок.

Оцінка 5 «відмінно» ставиться за повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння здобувачем матеріалу, що ним викладається.

Оцінка 4 «добре» – здобувач освіти дає правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, здобувач припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 3 «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; здобувач освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо логічно й послідовно.

Оцінка 2 «незадовільно» – здобувач освіти припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на

них викладача; виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Оцінювання тестових завдань. Здобувачем освіти надані правильні відповіді до 40 % тесту – оцінка «незадовільно»; 41–59 % тесту – оцінка «задовільно»; 60–79 % тесту – оцінка «добре»; 80–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Здобувач фахової передвищої освіти, який не з'явився на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач може відпрацювати пропущені практичні заняття, презентувати самостійну роботу, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Система оцінювання самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів освіти передбачає оцінювання різних видів завдань. Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи є:

«Відмінно» – здобувач фахової передвищої освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його в самостійній роботі; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного в самостійній роботі;

«Задовільно» – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«Незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Модульний контроль з дисципліни. Контрольний захід (модульна контрольна робота) з дисципліни «Педагогіка» проводиться 1 раз на семестр, і включає проведення контрольного заходу за всіма темами модуля у формі контрольної роботи, тестування, творчого завдання тощо. До контрольних заходів допускаються всі здобувачів фахової передвищої освіти незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульного контролю.

Результати контрольного заходу здобувача, який не з'явився на нього, оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача оцінюється наступним чином: під час написання контрольної роботи з дисципліни «Педагогіка» кожен здобувач освіти отримує індивідуальний варіант, що складається з двох питань і п'яти тестових завдань. На написання контрольної роботи відводиться 45 хвилин. Форма проведення: письмова. Контрольна робота оцінюється за національною шкалою. Критерії оцінювання за підсумковим контролем і модульною контрольною роботою наступні:

«Відмінно» – заслуговує здобувач, який виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу з тем дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з

додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені білетом/завданням/темою; наводить вдалі приклади, абсолютно правильно розв'язує практичні завдання і дає пояснення і обґрунтування.

«Добре» – заслуговує здобувач, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з тем дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій або/та розв'язанні практичного завдання, не повністю дає обґрунтування висновків і результатів.

«Задовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні відповіді на питання, припускається суттєвих помилок у наведенні прикладів та розв'язанні практичного завдання.

Підсумковий (семестровий) контроль.

Підсумковим контролем з дисципліни «Педагогіка» визначено навчальним планом: залік у VI семестрі та екзамен у VIII семестрі.

Диференційований залік. Підсумковим контролем з дисципліни «Педагогіка», який визначено навчальним планом, є диференційований залік у VI семестрі. У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача проводиться наступним чином: під час складання заліку кожен здобувач освіти отримує по 2 запитання з пропонованого переліку питань до заліку. Форма проведення заліку: усна.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти при складанні заліку:

Відповіді на кожне питання оцінюється за національною шкалою. В окремих випадках, якщо виникають сумніви в оцінці знань здобувача освіти або відповідь здобувача освіти не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності, викладач може задавати додаткові (уточнюючі) питання. Відповіді на додаткові запитання впливають на оцінку.

У підсумку відповіді на питання підраховується середньозважений бал (в даному випадку середньозважений бал дорівнює середньоарифметичному), що є підсумковою оцінкою за залік.

При оцінюванні знань здобувачів освіти підсумкова оцінка відповідей на питання заліку множиться на середньо ваговий коефіцієнт – 0,2, отриманий результат додається до середньовагового, що є результатом оцінювання роботи здобувача освіти за аудиторну роботу, контрольний захід та індивідуальну роботу, отриманий результат є підсумковою оцінкою за вивчення предмету.

Підсумкова оцінка за вивчення предмета виставляється за шкалами: національною, 100 – бальною, ECTS і фіксується у відомості та заліковій книжці здобувача освіти.

Відповідь на питання заліку оцінюється наступним чином:

Оцінка 5 - «Відмінно» — заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені заліком; демонструє знання і розуміння основних педагогічних понять; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки; формулюючи думку правильно використовує понятійний апарат, дає правильні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 4 - «Добре» — заслуговує здобувач освіти, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але допущено незначні помилки під час наведення прикладів, дає правильні відповіді на додаткові запитання.

Оцінка 3 - «Задовільно» — заслуговує здобувач освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні, недостатньо обґрунтовані та невичерпні відповіді на питання, не дає відповіді на додаткові запитання, припускається помилок у наведенні прикладів.

Оцінка 2 - «Незадовільно» — здобувач освіти дає неправильні відповіді на всі запитання, передбачені заліком, не володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями, не наводить приклади з практичного досвіду.

Семестровий екзамен. У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача проводиться наступним чином: під час складання екзамену кожен здобувач освіти отримує індивідуальний білет, що складається з теоретичної частини, що містить два теоретичні питання і практичну частину. На підготовку екзаменаційного білету відводиться 40 хвилин, а викладення відповіді - 20 хвилин. Форма проведення: усна.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти при складанні іспиту:

Відповіді на кожне питання оцінюються за національною шкалою. В окремих випадках, якщо виникають сумніви в оцінці знань здобувача вищої освіти або відповідь здобувача вищої освіти не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності, викладач може задавати додаткові (уточнюючі) питання в рамках білету. Відповіді на додаткові запитання впливають на оцінку завдань білету.

У підсумку відповіді на білет підраховується середньозважений бал (в даному випадку середньозважений бал дорівнює середньоарифметичному), що є підсумковою оцінкою за екзамен.

При оцінюванні знань здобувачів освіти денної форми навчання, підсумкова оцінка відповідей на білет множиться на середньо ваговий коефіцієнт – 0,4, отриманий результат додається до середньовагового, що є результатом оцінювання роботи здобувача освіти за аудиторну роботу, контрольний захід та індивідуальну роботу, отриманий результат є підсумковою оцінкою за вивчення предмету.

Підсумкова оцінка за вивчення предмета виставляється за шкалами: національною, 100 – бальною, ECTS і фіксується у відомості та заліковій книжці здобувача освіти.

Відповідь на теоретичні питання оцінюється наступним чином:

Оцінка 5 - «Відмінно» — заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені білетом; демонструє знання і розуміння основних педагогічних понять; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки; формулюючи думку правильно використовує понятійний апарат, дає правильні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 4 - «Добре» — заслуговує здобувач освіти, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але допущено незначні помилки під час наведення прикладів; дає правильні відповіді на додаткові запитання.

Оцінка 3 - «Задовільно» — заслуговує здобувач освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні, недостатньо обґрунтовані та невичерпні відповіді на питання, не дає відповіді на додаткові запитання, припускається помилок у наведенні прикладів, слабо володіє термінологією.

Оцінка 2 - «Незадовільно» — здобувач освіти дає неправильні відповіді на всі запитання, передбачені екзаменаційним білетом, не володіє основними теоретичними знаннями, не наводить приклади з практичного досвіду.

10. Вид контролю та шкала оцінювання

Для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» оцінки із дисциплін фахової підготовки та у разі інтегрованих курсів оцінювання здійснюється за національною шкалою та визначаються таким чином:

За національною шкалою
відмінно
добре
задовільно
Незадовільно з можливістю повторного складання

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				<i>для екзамену, диф.залику, курсової роботи, практики</i>
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51-3,15	60-68	E		
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Шкала переведення середньозваженої оцінки
в оцінку за національною шкалою та оцінку ECTS та у
відповідність дванадцятибальній шкалі для ступеня
«фаховий молодший бакалавр»**

12 бальна шкала	Середньозважений бал	Націонал ьна оцінка	Оцінка за 100- бальною шкалою	Оцінка ECTS
12	5,00	відмінно	100	A
11	4,95-4,99	відмінно	99	A
	4,90-4,94	відмінно	98	A
	4,85-4,89	відмінно	97	A
	4,80-4,84	відмінно	96	A
	4,75-4,79	відмінно	95	A
10	4,70-4,74	відмінно	94	A
	4,65-4,69	відмінно	93	A
	4,60-4,64	відмінно	92	A
	4,55-4,59	відмінно	91	A
	4,51-4,54	відмінно	90	A
9	4,50	добре	89	B
	4,43-4,49	добре	88	B
	4,36-4,42	добре	87	B
	4,29-4,35	добре	86	B
	4,22-4,28	добре	85	B
8	4,15-4,21	добре	84	B
	4,08-4,14	добре	83	B
	4,01-4,07	добре	82	B
	4,00	добре	81	C
	3,92-3,99	добре	80	C
7	3,84-3,91	добре	79	C
	3,76-3,83	добре	78	C
	3,67-3,75	добре	77	C
	3,59-3,66	добре	76	C
	3,51-3,58	добре	75	C
6	3,50	задовільно	74	D
	3,43-3,49	задовільно	73	D
	3,36-3,42	задовільно	72	D

	3,29-3,35	задовільно	71	D
	3,22-3,28	задовільно	70	D
5	3,16-3,21	задовільно	69	D
	3,15	задовільно	68	E
	3,07-3,14	задовільно	67	E
	2,99-3,06	задовільно	66	E
	2,91-2,98	задовільно	65	E
4	2,83-2,90	задовільно	64	E
	2,75-2,82	задовільно	63	E
	2,67-2,74	задовільно	62	E
	2,59-2,66	задовільно	61	E
	2,51-2,58	задовільно	60	E
3	2,5	незадовільно	59	FX
	2,15-2,49	незадовільно	52-58	FX
2	1,85-2,14	незадовільно	46-51	FX
	1,51-1,84	незадовільно	35-40	FX
1	0-1,50	незадовільно	1-34	F

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

<i>Модульний контроль</i>	
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА	
ЗМ1... ЗМ10	
Лекційні, практичні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, тощо)
T1, T2, T3 ... T19	T1, T2, T3 ... T19
Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,7$	$k_2 = 0,3$

Вид контролю – залік

Модульний контроль		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – (VI сем.) – залік
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА		
ЗМ4... ЗМ5		
Лекційні, практичні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, тощо)	
T1, T2, T3 ... T11	T1, T2, T3 ... T11	
Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,6$	$k_2 = 0,2$	$k_3 = 0,2$

Вид контролю – **екзамен**

Модульний контроль		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА		
ЗМ1-ЗМ10		
Лекційні, практичні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, тощо)	
T1 ... T19	T1... T19	
Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,4$	$k_2 = 0,2$	$k_3 = 0,4$

**Самостійна робота здобувачів вищої освіти може бути інтегрована з аудиторною роботою.*

ЗМ1, ЗМ2– змістові модулі

T1, T2 ... T₁₀ – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт (викладач визначає особисто з урахуванням специфіки предмета)

$$\sum_{i=1}^n k_i = 1$$

11. Методичне забезпечення дисципліни

1. Нормативні документи про освіту.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка» для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта / укладач: Н.В.Кертис – Мукачево: ВСП «ГПФК МДУ», 2025. – 75 с.
3. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Педагогіка».
4. Методичні рекомендації до практичних занять з «Педагогіки».
5. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Педагогіка».

Питання для диференційованого заліку

1. Предмет, завдання та функції дошкільної педагогіки.
2. Основні категорії дошкільної педагогіки.
3. Погляди Ф. Фребеля на виховання дошкільників.
4. Ідеї М. Монтессорі про дошкільне виховання.
5. Внесок К. Ушинського у розвиток дошкільної педагогіки.
6. Педагогічні ідеї В. Сухомлинського щодо виховання дошкільників.
7. Зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками.
8. Етнопедагогіка як джерело розвитку дошкільної педагогіки.
9. Методи наукового дослідження в дошкільній педагогіці.
10. Професійні компетентності сучасного вихователя.
11. Педагогічна майстерність вихователя: сутність і шляхи розвитку.
12. Роль вихователя у формуванні особистості дитини.
13. Значення дошкільного дитинства для всебічного розвитку особистості.
14. Основні чинники розвитку особистості дитини.
15. Особливості розвитку та навчання обдарованих дітей.
16. Індивідуальні підходи у вихованні дітей з особливими освітніми потребами.
17. Біологічні та соціальні фактори розвитку дитини.
18. Погляди на дошкільне виховання у Давньому світі.
19. Виховання дітей у період Середньовіччя.
20. Ідеї дошкільного виховання епохи Відродження.
21. Педагогічні ідеї Я. А. Коменського про дошкільне виховання.
22. Погляди педагогів епохи Просвітництва на виховання дитини.
23. Педагогічна теорія та освіта в Київській Русі.
24. Основні ідеї праці С. Русової «Нові методи дошкільного виховання».
25. Спадщина В. Сухомлинського в контексті дошкільної педагогіки.
26. Зарубіжні концепції дошкільної освіти ХХ ст.
27. Актуальні проблеми дошкільної педагогіки сьогодення.
28. Система дошкільної освіти в Україні: структура та функції.
29. Типи закладів дошкільної освіти та їх характеристика.

- 30.Новітні типи закладів дошкільної освіти (сімейного, оздоровчого, комбінованого типу).
- 31.Основні та додаткові освітні програми в ЗДО.
- 32.Комплексна програма «Дитина в дошкільні роки»: структура і зміст.
- 33.Особливості розвитку дітей раннього віку.
- 34.Роль сім'ї у вихованні дітей раннього дитинства.
- 35.Організація перших днів перебування дитини у ЗДО.
- 36.Адаптація дітей до умов закладу дошкільної освіти.
- 37.Психофізичний розвиток дітей першого року життя.
- 38.Особливості розвитку дітей другого року життя.
- 39.Основні психологічні досягнення дитини другого року життя.
- 40.Особливості розвитку дітей третього року життя.
- 41.Криза трьох років та шляхи її подолання.
- 42.Сенсорне виховання дітей раннього віку.
- 43.Значення та завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку.
- 44.Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей.
- 45.Валеологічне виховання дошкільників.
- 46.Організація режимних процесів у закладі дошкільної освіти.
- 47.Завдання та зміст розумового виховання дошкільників.
- 48.Особливості навчання дошкільників: зміст, принципи, типи.
- 49.Методи та прийоми навчання дітей дошкільного віку.
- 50.Інноваційні технології навчання дошкільників.

Питання для семестрового екзамену

1. Предмет і завдання дошкільної педагогіки.
2. Основні категорії дошкільної педагогіки.
3. Погляди Ф. Фребеля на виховання дошкільників.
4. Ідеї М. Монтессорі щодо дошкільного виховання.
5. Погляди К. Ушинського на виховання дітей.
6. Педагогічні ідеї В. Сухомлинського про дошкільників.
7. Зв'язок дошкільної педагогіки з іншими науками.
8. Етнопедагогіка як джерело розвитку дошкільної педагогіки.
9. Методи наукового дослідження в дошкільній педагогіці.
10. Професійні компетентності сучасного вихователя.
11. Значення дошкільного дитинства для розвитку особистості.
12. Основні чинники формування особистості дитини.
13. Індивідуальний підхід у вихованні дітей з особливими освітніми потребами.
14. Погляди Я. Коменського на дошкільне виховання.
15. Основні ідеї С. Русової щодо дошкільного виховання.
16. Зарубіжні концепції дошкільної освіти ХХ ст.
17. Система дошкільної освіти в Україні: структура та функції.
18. Типи закладів дошкільної освіти та їх характеристика.
19. Основні й додаткові освітні програми в ЗДО.
20. Комплексна програма «Дитина в дошкільні роки».
21. Особливості розвитку дітей раннього віку.
22. Роль сім'ї у вихованні дітей раннього дитинства.
23. Адаптація дітей до умов ЗДО.
24. Психофізичний розвиток дітей першого року життя.
25. Криза трьох років та шляхи її подолання.
26. Сенсорне виховання дітей дошкільного віку.
27. Значення та завдання фізичного виховання дошкільників.
28. Формування культурно-гігієнічних навичок у дітей.
29. Методи фізичного виховання дошкільників.

30. Основні форми організації рухової активності дітей.
31. Роль гри у фізичному розвитку дітей дошкільного віку.
32. Особливості розумового розвитку дітей дошкільного віку.
33. Основні завдання розумового виховання дошкільників.
34. Методика формування пізнавальних інтересів дітей.
35. Формування елементарних математичних уявлень у дошкільників.
36. Ознайомлення дошкільників з природою: завдання і методи.
37. Ознайомлення дітей з суспільним життям і працею дорослих.
38. Значення мовленнєвого розвитку дошкільників.
39. Методика розвитку зв'язного мовлення дітей.
40. Ознайомлення дітей з художньою літературою.
41. Методи і прийоми формування словника у дітей дошкільного віку.
42. Виховання звукової культури мовлення.
43. Підготовка дітей до навчання грамоти.
44. Ознайомлення дітей із соціальною дійсністю.
45. Моральне виховання як складова педагогічного процесу.
46. Особливості виховання гуманних почуттів у дошкільників.
47. Виховання дисциплінованості та культури поведінки.
48. Методи формування культури спілкування дітей.
49. Попередження і корекція негативних проявів поведінки дітей.
50. Виховання чесності та правдивості дошкільників.
51. Необхідність морального виховання з раннього віку.
52. Закономірності процесу морального виховання дошкільників.
53. Роль особистості вихователя у моральному вихованні.
54. Завдання та зміст національно-патріотичного виховання дошкільників.
55. Етапи становлення дитячого колективу.
56. Спільна діяльність дітей як чинник розвитку колективних взаємин.
57. Методи формування культури діяльності у дітей різного віку.
58. Причини дитячої неправдивості та її попередження.
59. Трудове виховання дошкільників: завдання та зміст.

60. Види дитячої праці та їх характеристика.
61. Основні форми організації дитячої праці.
62. Методика керівництва трудовими дорученнями дітей.
63. Формування навичок співробітництва у колективній праці.
64. Види чергувань у ЗДО та методика керівництва ними.
65. Зміст і місце колективної праці в дошкільному вихованні.
66. Естетичне виховання: поняття, завдання, засоби.
67. Значення мистецтва у розвитку естетичних почуттів дошкільників.
68. Роль свят та розваг у естетичному вихованні.
69. Самостійна художня діяльність дітей та шляхи її організації.
70. Особливості гри як провідного виду діяльності дошкільників.
71. Походження гри та сучасні дослідження її сутності.
72. Класифікація дитячих ігор та їх педагогічна цінність.
73. Сюжетно-рольові ігри: значення, особливості, керівництво.
74. Режисерські та пальчикові ігри: види та методика організації.
75. Ігри-драматизації та будівельно-конструктивні ігри: значення.
76. Дидактичні ігри: види та методика керівництва.
77. Іграшка: педагогічна цінність, вимоги, види.
78. Українська народна іграшка та її значення у вихованні дітей.
79. Роль сім'ї у вихованні дошкільників.
80. Особливості сімейного виховання дітей дошкільного віку.
81. Педагогічна культура батьків і шляхи її формування.
82. Форми співпраці ЗДО та родини вихованців.
83. Значення планування педагогічного процесу в ЗДО.
84. Наступність у вихованні та навчанні дітей у ЗДО і школі.
85. Нормативно-правова база функціонування закладів дошкільної освіти.

12. Рекомендована література

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Наук. кер. Піроженко Т. О; авт.. кол.: Байер О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г. К.: Видавництво, 2021. 26 с.
2. Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма / автор. кол.: Богуш А. М., Амацьєва О. П., Байер О. М. та ін. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2011. 188 с.
3. Каньоса Н. Г., Бабюк Т. Й., Пукас І. Л. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2021. 268 с.
4. Лисенко Н. В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкільця: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Плай, 2001. 208 с.
5. Лисенко Н. В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкільця: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Плай, 2002. 312 с.
6. Методичні рекомендації до програми розвитку та виховання дитини раннього віку «Зернятко» / автор. кол.: Богінич О. Л., Кононко О. Л., Карпішина В. А. та ін. Київ: Кобза, 2004. 188 с.
7. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Академвидав, 2006. 456 с.
8. Поніманська Т. І. Дичківська І. М. Дошкільна педагогіка: практикум: навч.-метод. посіб. Київ: Слово, 2007. 352 с.
9. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підручник. 2-ге вид., доповн. К.: Академвидав, 2015. 464 с.
10. Про дошкільну освіту: Закон України станом на 25 листопада 2017 року / Верховна Рада України. К.: Парламентське видавництво, 2017. 31 с.
11. Програма розвитку та виховання дитини раннього віку «Зернятко» / автор. кол.: Богінич О. Л., Гончаренко А. М., Карпішина В. А. та ін. Київ: Кобза, 2004. 192 с.
12. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільця» /

Білан О. І., Возна Л. М., Максименко О. Л. та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 264 с.

13. Федорова М. А. Максимова О. О., Сорочинська О. А. Дошкільна педагогіка. Ч. 1: навч.-метод. посіб. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 80 с.

Допоміжна

Моральне виховання дітей дошкільного віку

1. Бех І. Патріотизм має бути дієвим. Сучасний підхід до патріотичного виховання. Дошкільне виховання, 2016. №8.
2. Богуш А. Національно-патріотичне виховання в українському дитячому садку. Дошкільне виховання, 2016. №2.
3. Каплуновська О. Моральні бесіди: діяльнісний підхід. Дошкільне виховання, 2015. №8.
4. Ладивір С. Родинні джерела духовності. Дошкільне виховання, 2012. №5.
5. Манилюк Ю. Оптимальна модель педагогічної взаємодії у дитсадку. Дошкільне виховання, 2012. №8.
6. Олійник Л. Виховання без насильства. Дошкільне виховання, 2012. №6.
7. Останко Т., Супрунова Н., Сечина Н. Україна - Моя Батьківщина. Освітній проект для старших дошкільнят. Дошкільне виховання, 2015. №1.
8. Стаєна О. Виховуємо патріотизм засобами народознавства. Палітра педагога, 2015. №4
9. Сухорукова Г. Виховання людяності – проблема сучасності. Педагогіка кордо центризму В.О.Сухомлинського. Дошкільне виховання, 2012. №8.
10. Турчаненко Т. Соціальна невпевненість дітей: шляхи подолання. Дошкільне виховання, 2011. №6.
11. Якименко Л. Дитина в колективі однолітків. Дошкільне виховання, 2012. №6.

Розумове виховання дітей дошкільного віку

1. Гавриш Н. Навчально-пізнавальна діяльність: сучасні підходи. Дошкільне виховання, 2012. №11

2. Зайцева Л. Пізнаємо довкілля разом. Дошкільне виховання, 2012. №8.
3. Каплуновська О. Коли, чому та як навчати грамоти дошкільнят. Дошкільне виховання, 2016. № 10
4. Кондратець І., Левківська Г. Вчимо розуміти мову світу. Діалоги в природі. Дошкільне виховання, 2015. №3.
5. Крутій К. Шестирічні в садку: розвиваємо чи приймаємо на зберігання? Дошкільне виховання, 2016. №7.
6. Курчатова А., Медведєва С. Скоро до школи. Дошкільне виховання, 2012. №8.
7. Сухопарова І. Пізнати світ серцем і розумом. Дошкільне виховання, 2012. №5.
8. Поніманська Т. Гуманізація освіти – ознака її якості. Дошкільне виховання, 2016. №9

Виховання дітей у грі. Іграшка.

1. Бурова А. Організація ігрової діяльності дітей: роль вихователя-методиста. Дошкільне виховання, 2011. №8.
2. Демченко І. Пальчики грають – діток розважають. Палітра педагога, 2016. №4.
3. Дяченко А., Мидловець Л. Вправні пальчики. Дошкільне виховання, 2011. №4.
4. Карасьова К. Формуємо ціннісні орієнтири у грі. Дошкільне виховання, 2015. №2
5. Коваленко А. Гра – ключ до пізнання. Дошкільне виховання, 2015. № 5
6. Остапенко Г. Цікаві та небезпечні знахідки. Дошкільне виховання, 2015. №11
7. Седунова А. Розвиваємо мовлення у грі. Дошкільне виховання, 2011. №9.
8. Фетісова С. Кульки-ігрульки. Дидактичні мовленнєві ігри-вправи. Дошкільне виховання, 2011. №3.

Естетичне виховання дітей дошкільного віку

1. Гросул Т. Хай міцніє дерево родинне. Дошкільне виховання, 2015. № 12.

2. Єременко Л. Чудові іменини для кожної дитини. Дошкільне виховання, 2011. №12
3. Єременко Л. Святкуємо день народження в дитсадку. Дошкільне виховання, 2012. №6
4. Малько О. Від серця до серця. Дошкільне виховання, 2015. №8.
5. Пахальчук Н. Місточок до прекрасного. Дошкільне виховання, 2011. №5.
6. Пукальська І. Стежина літа. Дошкільне виховання, 2015. №5.

Робота ЗДО з батьками

1. Бахмутська І. Від знайомства – до плідної співпраці. Дошкільне виховання, 2016. №11
2. Курчатова А., Медведєва С. Скоро до школи. Дошкільне виховання, 2012. №8.
3. Лесик В., Тесленко О. Новий формат взаємодії з родинами. Дошкільне виховання, 2015. №3.
4. Неселевська О., Шалда Н. Оптимізація взаємодії з батьками в умовах сьогодення. Палітра педагога, 2016. № 1
5. Смольникова Г. Метод проектів у роботі з батьками. Дошкільне виховання, 2015. № 1.
6. Чорноморець В. Дошкільний заклад очима батьків. Дошкільне виховання, 2011. №10.

13. Інформаційні ресурси

1. Бавбюк С. М. Педагогічні умови фізичного виховання дітей дошкільного віку у взаємодії ДНЗ і сім'ї. URL: <http://www.nenc.gov.ua/doc/autoref/babuk.pdf>
2. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. URL: <http://priluki.biz/15/index.php/biblioteka?download=1: ponimanska-t-i-doshkilna-pedahohika>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.
4. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
5. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <http://zakonS.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
6. Законодавство України / Офіційний веб-сайт Верховної ради України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
7. Нормативно-правова база дошкільної освіти / Офіційний веб-сайт Інституту інноваційних технологій і змісту освіти URL: <http://litzo.gov.ua/doshkilna-osvita/Normativno-pravova-bazadoshkilnoji-osvity/>.
8. Пангелова Н.Є., Яхно Є.Г. Виховання патріотизму у дітей старшого дошкільного віку в процесі занять фізичною культурою. URL: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-11/08pneerc.pdf>
9. Рогальська І. П. Теоретико-методичні засади соціалізації особистості у дошкільному дитинстві. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-tolerantnosti-u-detey-starshego-doshkolnogo-vozrasta-v-usloviyah-raboty-doshkolnogo-obrazovatelnogo-uchrezhdeniya>

Автор

_____ Наталія КЕРТИС

